

MĀSAK LIETUVA

NR. 47

Ten, kur
NEMUNAS
banguoja

Lietuvos
Nacionalinė
M. Mažvydo

MŪSU KAINOS
atatinka mūsų

PAGAMINTU
BATU tikrai
vertei

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda.
Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados
pateikia vertingus gaminius.

Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4682

LOJA: AV. ZELINA, 73

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Lituana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
AVENIDA ZELINA, 706 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

D Ē M E S I O

Nekurie "M. L." skaitytojai ir bendradarbiai, siųsdami korespondenciją "M. L." Redakcijai ar Administracijai, nesinaudoja mūsų pašto dėžute 371, bet gatvės adresu.

Norime atkreipti dėmesį, kad ateityje prašome žymėti tik pašto dėžutės 371 Nr., nes "M. L." Red. ir A. ribose paštas adresatams nepristatomas.

VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

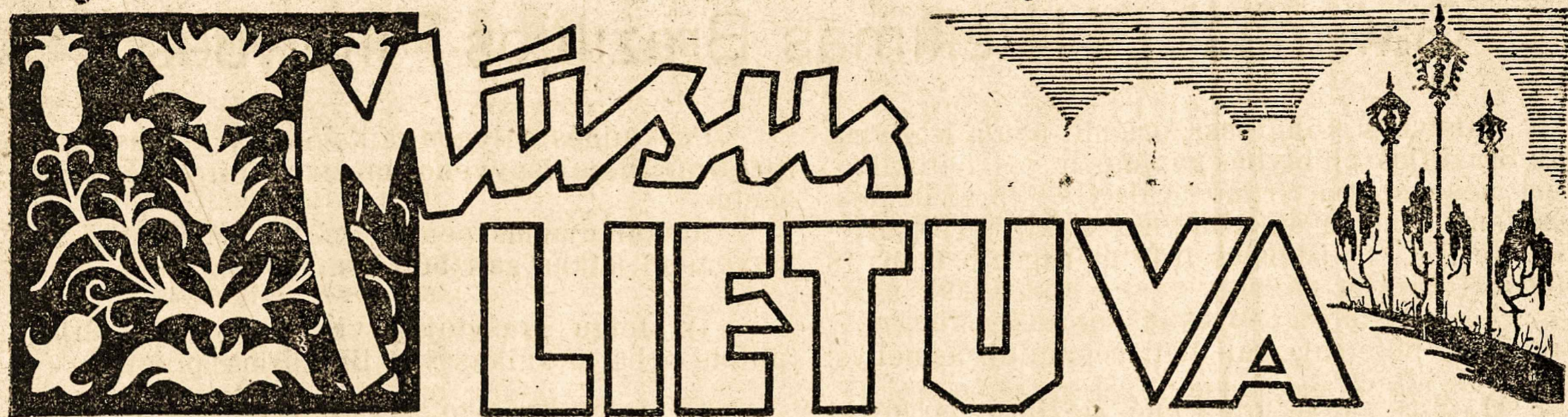
IRMĀOS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.

Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 5-2223

Caixa Postal 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1949 (II m.)

São Paulo (Brasil) Spaliu 15 d. (Outubro)

Nr. 21 (47)

LIETUVYBĖS UGDYMO KELIAIS

M. KRUPAVICIUS

«Nors mūsų, broliai, nedaugel yra,
Tačiau tvirti mes, jei riš vienybė!
Į darbą stokim vyrs į vyrą:
Sujungtos rankos suteiks stiprybę!»

Tais žodžiais kreipėsi mūsų tautos pranašas poetas Mironis į lietuvius tada, kai «didžios nelaimės spaudė tėvynę, o priešas laukė jos prapuolimo». Ir Vincas Kudirka ne kitaip galvojo. Jis savo «Vardan tos Lietuvos vienybė težydi» paskelbė lietuviams amžiais įsidėmėtiną įsipareigojimą! Ogi tolimosios praeities sutemų ir pavojų gadynėje, kunigaikštijomis suskilusią ir tarpusavy kovojančią Lietuvą, varu suvarė į vienybę išmintingas ir toli matęs Lietuvos karalius Mindaugas. Jis sujungęs Lietuvos valstybę, ją išgelbėjo nuo priešų, kurie, naudodamiesi Lietuvos susiskaldymu, kėsinosi ją pasiglemžti.

Vienybė teikia jėgos. Vienybėje — galybė! Bet vien tik mechaninės vienybės, vien tik sujungtų rankų — per maža. Reikia, kad mechaninę sujungtų rankų vienybę gaivintų moralinė sielų vienybė. Ir kas-gi sielas gali suvesti į tokią vienybę, kuri stebukladarę galybę kuria?! Tai turi ir gali padaryti bendrieji tautiniai idealai, tėvų — protėvių papročiai, tradicijos, gryna lietuviška šeima su gryna nesudarkyta tėvelių lietuviška kalba, tautinis solidarumas, nepaisant jokių politinių, religinių ar kitų skirtingumų, tarpusavy meilė, broliška jautri sąvialpa, neleidžianti pavargti nei vienam savo tautiečiui, Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė. Tai štai tie lietuviškų sielų vienybės svarbiausieji pagrindai.

Visa lietuvių tauta su visais savo vaikais, kur jie bebūtų ir kaip begyventų — savoį tėvy-

nėje ar bet kuriame pasaulio krašte, Lietuvoje būtų gimę ar svetimose žemėse, sudaro vieną gyvą lietuviškąją kūną, lietuvių bendruomenę. Lietuvių tautos kūnas, visa lietuvių bendruomenė kenčia kartu su kiekvienu savo žariu. Visi už vieną, vienas už visus, nes visi gyvename vienu lietuviškuoju gyvenimu ir Lietuvos nelaimėmis. Visuose lietuviuose plaka ta pati lietuviška širdis. Tai yra mūsų laimėjimo laidas ir Lietuvos išsigelbėjimas iš dabartinių nelaimių ir pavojų. Lietuvių vienybė Lietuvai ir patiems lietuviams yra visada gyvybinis reikalas. Vienybė lietuviams reikalingiausia šiandiena, kai tauta gyvena pavojingiausius savo istorijos laikus. Prie vieningumo turime eiti visi: pradedant darbininku, baigiant akademiku, visi — gyveną laisvės kraštuose, kur nepasiekia smaagliškoji bolševiko letena

Pirmasis pasisekimo laidas — bendras darbas senojo išėivio su naujuoju. Naujieji su ypatingu atsidėjimu turi prie darbo prisidėti, nes jie ilgiau gyveno laisvoje tėvynėje ir jie savo patyrimu geriau žino laisvosios tėvynės vertę ir tautinės vienybės reikšmę. Senieji išėiviai į tautinio darbo barą išėina su materialiniais ištekliais, gyvenamojo krašto piliečio teisėmis, kalbos mokėjimu, turimomis pažintimis ir įtaka. Tai-gi, ko vieniems trūksta, turi antrieji, o krūvon sudėję turės visa tai, kas kuriamam darbui yra būtina. Niekam nevalia nuo lietuviškos veiklos atsisakyti. dėl svetimės pilietybės, nes niekas negali būti prievartaujamas savo ryšį su tautos bendruomene nutraukti. Lojalumas gyvenamajam kraštui ir ištikimybė savo tautai — suderinami dalykai. Todėl — «į darbą, į darbą, kaip Dievas įsakė!» Viso pasaulio lietuviams išmušė valanda!

«Į darbą stokim milžiniais!» —

Gavimas ir Netekimas Brazilijos Pilietybės

Valstybės Kongresas priėmė naują įstatymą dėl Brazilijos pilietybės gavimo ir jos netekimo, kurį neseniai patvirtino valstybės prezidentas. Duodame trumpą šio įstatymo apžvalgą. Įstatymo eilės Nr. 818, išleistas 1949 m. rugsėjo mėn. 18 dieną.

Brazilijos piliečiais gali būti sekantieji asmenys:

1) Kas Brazilijoje gimė, nežiūrint ar tėvai yra Brazilijos piliečiai ar ne, išskyrus kada jie yra svetimos valstybės tarnyboje.

2) Užsienyje gimę Brazilijos piliečio ar pilietės vaikai, jeigu jų tėvai yra Brazilijos valstybės tarnyboje arba jeigu vaikai vėliau apsigyveno Brazilijoje.

3) Tie, kurie gavo Brazilijos pilietybę pagal 1891 metų vasario mėn. 24 dienos konstitucijos 69 straipsnį.

4) Naturalizuotieji.

Antruoju atveju, kai tėvai nebuvo Brazilijos valstybės tarnyboje, jų vaikai apsigyvenę Brazilijoje privalo keturių metų laikotarpyje, sulaukę pilnų metų, optuoti už Brazilijos pilietybę. Tačiau tėvai, sugrįžę į Braziliją, gali reikalauti, kad jų užsienyje gimę vaikai papildomai būtų įrašyti į civilinį registrą, tik prieš tai jie turi gauti tam tikrą leidimą iš valdžios teisėjo. Įrašymas turi galios kaip tautybės įrodymas, iki keturių metų amžiaus.

Visi tie, kurie iki 1934 metų liepos mėn. 16 dienos buvo gavę Brazilijos pilietybę pagal 1891 metų dekretą, gali kiekvienu metu pareikalauti pas savo gyvenamosios vietos valdžios teisėją «Titulo Declaratorio». Tai reikalinga, kad naturalizavęsis asmuo asmeniškai arba per savo įgaliotinį įteiktų prašymą, kuriame būtų tiksliai pažymėta: jo vardas, pavardė, gimimo vieta, profesija, gyv. vieta, vyro, žmonos vardas, vaikų (Brazilijos piliečių) vardai ir tikslūs daviniai apie nekilnojamąjį turtą. Apie «Titulo Declaratorio» užpildimą, valdžios teisėjas turi pranešti teisingumo ir vidaus reikalų ministerijų atitinkamiems organams.

Įpiliėtinimas arba piliėtybės suteikimas yra išimtinai valstybės prezidento kompetencijoje ir sąlygos Brazilijos piliėtybei gauti yra šios:

1) Civilinis veiksmingumas pagal Brazilijos įstatymus.

2) Išgyventi Brazilijoje nemažiau, kaip penkis metus.

3) Mokėti skaityti ir rašyti portugališkai.

4) Turėti profesiją arba nekilnojamąjį turtą, kurie laiduotu, norinčio gauti piliėtybę asmens ir jo šeimos išlaikymą.

5) Gero elgesio pažymėjimas.

6) Jeigu teismo buvo baustas, tai ne daugiau — vienu metų kalėjimu.

7) Fizinė sveikata.

Paskutinės sąlygos taikoma asmenims, kurie Brazilijoje išgyveno mažiau, kaip vienerius metus.

Reikalaujamas penkių metų Brazilijoje išgyvenimo laikas gali būti sutrumpintas:

1) Jeigu prašytojas yra vedęs Brazilijos pilietę arba jo vaikas yra Brazilijos pilietis.

2) Jeigu prašytojas yra Brazilijos piliečio ar pilietės sūnus.

3) Jeigu prašytojas pasižymi savo ypatingais profesijos, meno ar mokslo sugebėjimais.

4) Jeigu prašytojas yra ūkininkas arba pramonės kvalifikuotas darbininkas.

5) Jeigu suteikė ypatingus patarnavimus Brazilijos valstybei ar pagal Brazilijos valdžios nuožiūrą gali juos suteikti.

6) Jeigu prašytojas yra išdirbęs dvidešimt metų Brazilijos pasiuntinybėje ar konsulate.

7) Jeigu prašytojas Brazilijoje turi nekilnojamą turtą ne mažesnę kaip Cr. \$ 100.000, — vertės, arba, jeigu jis yra ūkininkas, pramonininkas ar prekybininkas ir turi taip pat nemažesnės vertės turtą.

Pagal šiuos išimtinus atsitikimus, prašytojas turi įrodyti: 2-uoju atveju, kad išgyveno Brazilijoje nemažiau vienu metų; 1-ju ir 3-čiuoju atvejais — nemažiau dviejų metų, ir visais kitais atvejais — nemažiau trijų metų.

Prašymas dėl Brazilijos piliėtybės suteikimo yra rašomas valstybės prezidento vardu, ir jame turi būti tiksliai nurodyta: vardas, pavardė, tautybė, gimimo vieta, tėvų vardai, civilinė būklė, tikslī gimimo data, profesija ir visos ankstyvesnės užsienyje ir Brazilijoje gyventosios vietos.

Prašymas turi būti paties prašytojo pasirašytas, ir jo parašas notaro patvirtintas. Prie prašymo turi būti pridėti sekantieji dokumentai: asmens pasas, policijos pažymėjimas apie išgyventą laiką Brazilijoje, gero elgesio pažymėjimas, taip vadinama «Folha Corrida», išduota atitinkamų įstaigų iš visų anksčiau gyventų vietų, profesijos pažymėjimas, pažymėjimai ekonominių įstaigų, sindikatų arba darbdavių sąjungų, sveikatos pažymėjimas, ir, taip pat atitinkami pažymėjimai, jeigu prašytojas naudojasi įstatymų suteiktomis lengvatomis gauti Brazilijos piliėtybei ir neišgyvenęs Brazilijoje penkių metų. Prašymas turi būti įteiktas teisingumo ir vidaus reikalų ministerijai, jeigu Sąjungos teritorijoje, ir, jeigu atskirose valstybėse, gyvenamosios vietos savivaldybės prefektūrai.

Prašymo apsvarstymui įstatymas numato atitinkamą laiko tarpą.

Piliėtybės suteikimo aktas yra viešai ir iškilmingai prašytojui valdžios teisėjo arba jo įgaliotinio įteikiamas. Ta proga, asmuo gaunantis

(Nukelta į 11-tą puslapį)

SUNKIU KELIU...

KLEMENSAS JŪRA

Ne vienas sako man:
«Kokia graudi daina...»
Kam «saulė» šviečia ten,
Tau miglos, dargana...

Bet jūs suraskit žodį
Ten linksmą, širdžiai mielą,
Kai artimųjų kančios —
Užtvindo tavo sielą!

Pažvelkim, broliai, ten,
Kur sklido tiek dainų,
Kur drugeliu plevent
Pradėjome — menu...

Tenai — į kovą ėjom
Visi, visi kadaise,
Kada laimėt tikėjom
Prieš Rytų hidrą baisią...

Visur, visuos dirvonuose
Papludo šventas kraujas,
Ramus lietuvis kovėsi
Prieš azijatų gaujas.

Birželį partizanis
Sukilusi tauta,
Pasipuošė kapynais —
Kad vėl gyvent laisva.

Ir Vilniuj ir Veliuonoj
Narsus lietuvis krito,
Kad grįžtų ešalonai —
Iš ištrėmimo pikto.

Tai jie mus pasmerkė
Ištrėmt į Kazachstaną...
Pagalbos kas suteiks varge,
Gražins į lūpas dainą.

Tauta — kalėjimuos, kapuose,
Gyvais lavonais žemėje...
Kieno gi lūpos juoksis
«Tarybų laimėje?»

Klaikiausias siaubas nukrėtė
Ne vieną naktį juodą,
Ligoniai, moters, kūdikiai —
Per Kazachstano gruodą...

Sunkių keliu dalios karčiosios
Ten minių minios eina,
Ar mano — tavo lūpos juoksis,
Ar jas nuskaidrins daina?

Ten, Kazachstano tundroj,
Sibiro šiaurėje,
Prie Lenos upės žiočių —
Liejas lietuvių kraujas.

Ten alkani, nudriskę žmonės,
Tau šypsenos pavydi,
Kur ištrėmimo baisūs kloniai
Mirties kaukolėm žydi...

PASAKA

VENANCIJUS ALIŠAS

Kas tarp laurų ir akacijų šešėlių,
Kas ugnies į tavo ašaras priskėlė?

Kas žvaigždžių į tavo plaukus prisegiojo,
Ištrėmimą kas tau pavertė į rojų?

Dviejų skliautų iškilmingai vainikuota,
Tu kaip nuotaka šviesioj vestuvių puotoj...

Kaip dievaitė tu žarų auksiniam rūme,
Kupinam atogrąžų nakties svaigumo.

Ateini, tarytum vizija žvaigždėta
Ir vis gundai mane Pasaka tikėti.

Kai grįžu į vienumos kampelį ramų —
Man iš naujo palmės Pasaką tą šlama.

Ir kankinių stovyklos —
Altajuje, Vorkutoj,
Pasmaugia brolių seserį,
Kad Lietuvos nebūtų...

Tauta į kančią iškeliaavo
Krauja dalios gaivint,
Išgamos priešui pataikavo —
Už grašių trisdešimt.

O kankiniai ten šaukia
Suskeidėjusiom lūpom...
Bet kas sujaudins budelį,
Nors prie jo kojų klūpos?

— — — — —
Ak, prisikels tėvynė
Be pranašingų žodžių!
Bet kiek ten rasi grįžęs
Nenukankintų brolių?

Ar motinėle, seserį,
Ar brolių rasi, tėva?
Ar partizanas girioj —
Tėsės nelygią kovą?

O gal tik vėlės artimųjų
Iš Sibiro sugrįš...
Ir su šiauriniais vėjais
Klabensis į duris... —

Mirtimi baigę ištrėmimą
Gal šauks vienybėn mus,
Kad širdim širdį atgaivinę
Brolybę jaustume namuos.

Kad nusipurte kelio dulkes
Visi skubėtume tenai,
Kur pavergėjo jungą laužia —
Kovūnai — laisvės milžinai!

1949 m.

Gyvenimo Misle Besprendžiant

K U N. D R. J U O Z A S P R U N S K I S

METALAS IR RŪDYS

Būdamas Brazilijoje nusipirkau garsiojo prancūzų rašytojo R. Plus Knygele, kurios vardas portugalų vertime — «Viver com Deus».

Beskaitant ją man krito į širdį viena mintis.

— Žmonių dauguma nepasinaudoja niekada ta privilegija — susitelkti nuošalume. Jie kaip tas metalas, kuris nesiekia atsiskirti nuo savo rūdžių. —

Žmogus leidžia dieną po dienos, giliau nepamąstydamas nei kam, nei dėl kō jįsai gyvenā.

Tačiau ne su visais taip yra. Imkime, kad ir Jungtiniu Amerikos valstybių pavyzdį.

IŠ JOS KNYGŲ DARO FILMAS

Paskutiniuoju laiku čia pavarsėjo visa eilė tiesos ieškotojų ir mintytojų. Štai Klara Luce Booth. Ji tokia stipri rašytoja, kad keletas jos kūrinių buvo pastatyta Broadwayo scenoje, New Yorke, ir net panaudota filmų gamybai. Ir dabar ji rašo scenarijų vienai filmai. Ji taip lakaus proto moteris ir iškalbinga, kad buvo išrinkta atstove į USA kongresą.

Tačiau tie jos laimėjimai neištūmė jos iš pasirinkto kelio — ieškoti tiesos ir tikrosios gyvenimo prasmės. Ir tas ieškojimas atvedė ją į Katalikų Bažnyčią. Ji yra moderni moteris, sugėba net lėktuvą vairuoti.

KARO KORESPODENTĖ

Šiomet, darydamas interview dėl dienraščio «Draugo» turėjau progos asmeniškai išsikalbėti su rašytoja Gretta Palmer, kelių knygų autore, karo korespondente įvairiuose frontuose.

Matydama, kaip miršta geriausiai jaunuoliai, ji ėmė mąstyti — argi jie supus amžinai? Ar jų gyvenimas jau baigėsi visiškai?

Nuodugnūs svarstymai ir ją atvedė į Katalikų Bažnyčią. Dabar ji savo talentingą plunksną paveda krikščionybės tiesų skleidimui.

DU MODERNŪS RAŠYTOJAI

Tarp rašytojų, kurių veikalai dabar labiausiai Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra skaitomi, yra Oursler ir Merton.

Jų talentą liudija tas faktas, kad Amerikoje jų kūriniai yra virte «best — sellers», plačiausiai skaitomomis knygomis, nors jie rašo tikiškinės temomis, nors jie propaguoja katalikybę Amerikoje, kur katalikų tėra penktadalis.

Oursleris iš pradžių buvo netikintis, tačiau pripuolama kelionė į šv. Žemę atkreipė jo dėmesį į religijos klausimus. Jis pradėjo giliai studijuoti Kristaus gyvenimą, pats liko kataliku ir parašė tą garsiąją knygą apie Kristaus istoriją.

Mertonas buvo linksmas, lengvabūdis dailininkas — rašytojas. Bet gyvenimas atrodė jam beprasmis. Beieškodamas tiesos, jis ne tik liko kataliku, ne tik įstojo į aštriausią trapistų vienuo-

lyną, bet neseniai buvo išventintas kunigu. Ir tas darosi moderniojoje Amerikoje, apie kurią mes linkę manyti, kad tai vien pomėgių ieškotojų kraštas.

ATSIVERTĖ KOMUNISTŲ REDAKTORIUS

Arba vėl — pasaulinio masto sensacija buvo, kai veiklus komunistas, jų dieraščio redaktorius Liudvikas Budeaz metė tarnybą Stalinui ir savo lanką plunksną paskyrė Kristaus tarnybai, likdamas kataliku.

“JEI TIESOS NERASIU — MIRTIS”

Tai vis naujausieji pavyzdžiai iš Amerikos gyvenimo, bet jų yra visose tautose. Kas gi, pavyzdžiui, iš labiau apsiskaičiusių nežinotu filosofo Maritain. Tas vyras su savo žmona Raissa buvo taip nusivylę gyvenimu, kad padarė nutarimą, jei jie nesuks gyvenimo prasmės, nu ižudys: Kam gyventi beprasmę gyvenimą?!

Ir jie atrado gyvenimo prasmę Katalikų Bažnyčioje, ir tuo savo džiugiu atradimu, linksi raštuose su visu pasauliu.

Angliją sukrėtė žinia apie atsivertimą bėvusio komunistų redaktoriaus Douglas Hyde kuris su visa šeima perėjo į Katalikų Bažnyčią, pirma išbuvęs kompartijos nariu apie 20 metų.

RABINAS LIKO KATALIKU

Italijoje buvo didelė sensacija kai vyriausios rabinas Zolli, paveiktas to, kaip Pijus XII globojo nacių ir fašistų persekiojamus žydus, pamilo Bažnyčią, o jo šv. Raštas ir kitos studijos padarė jį kataliku.

KAIMYNINĖS LATVIJOS MINISTERIS

Iš Pabaltijo Valstybių suminėtinas Dr. A. Bilmanis, Latvijos ministeris Washingtonė. Gabus ir gudrus žmogus, parašęs daug knygų. Didelis lietuvių draugas. Jo brolis buvo Ev. liuteronų pastorius. Tačiau jo gilus mintijimas privedė jį prie Katalikų Bažnyčios. Savo krikšto metu jis priėmė Christoforo vardą, Vilniaus miesto globėjo, nes šiame mieste ministeris aukštąsias studijas ėjo. Šių eilučių autoriui, palaikant asmenišką pažintį su Dr. A. Bilmaniu, teko gauti iš jo laišką, kuris buvo paskelbtas USA spaudoje ir kuriame Dr. A. Bilmanis, lyg testamente prieš savo mirtį, pabrėžė, kad Katalikų Bažnyčia Latvijai tai viena iš galingiausių tautos stiprybės garantijų.

SOLBERGOS KLEBONIJOJE

SELMA LAGERLOEF

Jau temo, kai keliaujantis žuvų pirklys Torarinas plačioje lygumoje pamatė Solbergos bažnyčios bokštus. Taip vieni vieną važiuodamas šita plačia ir balta lyguma, jis pasijuto toks niekingas ir menkas, ir didžiulės pabaisos ir šmėklos nuo tamsių miškų ir plikų uolų, tamsos priedangoje, vogčiomis žengte žengė artyn. Visoje lygumoje nebuvo nei vieno, kurį jos būtų galėjusios užpulti, išskyrus vargšą Torariną.

Paskubinęs arklį Torarinas privažiavo Solbergos kleboniją, pro tamsius vartus pasuko į kiemą, apsuptą keturių neaukštų medinių klebonijos pastatų.

Solbergos klebonijoje klebonas, ponas Arne, sėdėjo prie stalo su visa savo šeimyna ir vakarieniavo. Be Torarino nebuvo nė vieno svetimo žmogaus.

Pastorius Arne buvo senas ir baltaplaukis, tačiau dar stiprus ir aukštas. Prie jo sėdėjo jo žmona. Ilgi gyvenimo metai buvo palikę joje savo pėdsakus. Jos galva ir rankos drebėjo, ir ji buvo beveik kurčia. Iš kitos pono Arne pusės sėdėjo jo pagalbininkas. Jis buvo jaunas ir išblyškęs, ir turėjo susirūpinusią išvaizdą, tarytum jis negalėjo panešti viso to moksiingumo, kurį buvo susirinkęs studijų metais Wittenberge.

Tie trys asmenys sėdėjo stalo gale, truputį toliau nuo kitų. Netoli sėdėjo Torarinas, ir po to tarnai. Jie buvo taip pat seni žmonės. Tenai buvo trys bernai, jų galvos buvo nuplikę, pečiai sulinkę ir akys mirkčiojo ir ašarojo. Tarnaičių buvo nedaugiau kaip dvi. Jos buvo truputį jaunesnės ir standresnės už bernus, tačiau ir jos atrodė taip pat palinkusios ir prislėgtos senatvės naštos.

Tolimiausiam stalo gale sėdėjo du vaikai, Viena jų buvo pono Arne anūkė, ji turėjo ne daugiau, kaip dvylika metų. Ji buvo šviesiaplaukė ir švelni, jos veidas dar nebuvo kaip reikiant susiformavęs, bet buvo matyti, kad ji bus maloni mergina. Prie jos sėdėjo kita maža mergaitė. Tai buvo visiška našlaitė, kuri gyveno klebonijoje. Abi sėdėjo ant suolo stipriai prisiglaudusios viena prie kitos, ir atrodė, kad tarp jų yra didelė draugystė.

Visi šitie žmonės sėdėjo ten ir valgė gilioje tyloje. Torarinas žiūrėjo į vieną ir į kitą, bet niekas neturėjo noro kalbėti vakarienės metu. Visi senieji galvojo: Yra didelis dalykas turėti savo valgį ir nekentėti vargo, ir nebadauti, kaip kad dažnai mes turime savo gyvenime. Ir kada mes valgome, mes neprivalome nieko kito galvoti, tik tai dėkoti Dievui už jo gėrybes.

Torarinas neturėjo nieko, su kuo galėtų pasikalbėti, tai jo žvilgsniai klaidžiojo po visą kambarį. Jo akys nuslydo didelė krosnimi, išmūryta prie įeinamųjų durų, iki didelės dangaus spalvos lovos, stovėjusios tolimiausiam kambario kampe. Jis žvalgėsi nuo prie sienų pritvirtintų

suolų, kurieėjo aplink visą trobą, iki dumtraukio lubose, pro kurį išeidavo dūmai ir žiemos metu įsiverždavo šaltis.

Žuvų pirklys Torarinas, kuris gyveno mažiausioje ir skurdžiausioje trobelėje visa tai matė, jis pagalvojo: — Jeigu aš būčiau toks didelis ponas, toks kaip ponas Arne, aš nepasitenkinčiau gyventi senoje troboje su vieninteliu kambariu. Tada aš pasistatytčiau namą su priestatais ir daugeliu skyrių, taip kaip tai daro burmistras ir miesto valdybos ponai Marstrando ir kituose miestuose.

Dažniausia Torarino akis sustodavo ties didele ažuoline dėže prie pat lovos krašto. Torarinas žinojo, jog ponas Arne toje dėžėje laikė savo sidabrinus pinigus, ir jis buvo girdėjęs, kad jų ten yra tiek daug, jog dėžė buvo pripildyta iki pat kraštų.

Ir Torarinas, kuris buvo toks neturtingas, jog beveik niekada kišenėje neturėjo sidabrinuko, tarė pats sau: — O vis dėlto, nenorėčiau turėti tuos pinigus, nes, kalbama, kad šito krašto senieji vienuoliai Solbergos klebonui išpranašavę nelaimę per pinigus...

Taip paskendęs savo mintyse jis pamatė, kad senutė namų šeimininkė pridėjo ranką prie ausies, kad geriau girdėtų, ir, atsisukusi į poną Arne, paklausė:

— Ir kam jie ten taip galanda Branehoege?

Buvo tokia tyla kambaryje, kad nuo senutės balso visi išsigando ir krūptelėjo, ir baimingai pažvelgė į vienas kitą. Ir kai jie pamatė, kad ji sėdi ir kažko klausosi, jų rankos su šaukštais tarp pirštų sustingo, ir visi stengėsi taip pat ką nors nugirsti.

Valandėlę kambaryje truko mirtina tyla, ir tuo tarpu senutė darėsi vis neramesnė. Padėdama ranką ant pono Arne peties, ji paklausė:

— Nežinau, kam gi jie šiandien Branehoege taip ilgai galanda peilius?

Torarinas pamatė, kad ponas Arne paglostė jos ranką, norėdamas ją nuraminti. Tačiau jis nė nemanė atsakyti, bet tyliai valgė toliau.

Senutė vis dar klausėsi, ir iš baimės jos akys buvo pilnos ašarų, o jos rankos drebėjo ir galva trukčiojo.

Abi mergaitės, sėdėjusios stalo gale, išsigandusios pradėjo verkti.

— Argi jūs negirdite, kaip tai čirškia? — paklausė senutė, — argi negirdite, kaip traška ir braška?

Ponas Arne sėdėjo ir glostė senutės rankas. Ir kol jis tylėjo, niekas nedrįso kalbėti.

Tačiau visi tikėjo, kad senutė šeimininkė girdi kažką baisaus ir bloga lemiančio. Visi jautė, kad jiems stingsta gyslose kraujas, ir niekas

sėdinčiųjų prie stalo negalėjo toliau valgyti, tik tai vienas ponas Arne.

Visi pagalvojo, kad tai yra juk ta pati senutė, kuri ilgus metus rūpinosi ir globojo namus. Ji visada pasilikdavo namie, ir dideliu protu bei tyru gerumu visų labai dabojo turtus ir gyvulius. Dabar ji pavargo nuo darbo ir labai suseno. Tačiau visiems buvo aišku, kad ji labiau už visus sugebėdavo pajusti, kada ūkiui grėsė koks pavojus.

Senutė buvo vis baimingesnė, ji sudėjo rankas ir, nežinodama kas daryti, pradėjo gaudžiai verkti, ir didelės ašaros riedėjo jos suvytusiais skruostais.

— Arne Arneson, ar tu visai nepaklausai, kodėl man taip baisu? — pasiskundė ji.

— Aš nežinau, ko tu bijai.

— Bijau ilgų peilių, kurie yra galandami Branehoege, — atsakė ji.

— Kaip tu gali girdėti, kad Branehoege galandami peiliai? — paklausė ponas Arne ir nusijuokė. — Juk iki to ūkio yra toliau negu trys kilometrai. Geriau imk šaukštą ir baikime valgyti vakarienę.

Senutė pabandė nusikratyti baimės, — ji paėmė šaukštą ir pamėgino pasisemti pieno sriubos iš lėkštės, tačiau jos ranka taip baisiai drebėjo, kad visi girdėjo, kaip šaukštas daužėsi į lėkštę. Senutė padėjo šaukštą ir tarė:

Ne, aš negaliu valgyti! Juk aš girdžiu, kad ten čirškia ir traška peiliai.

Ponas Arne atstūmė dubenį ir sudėjo rankas — visi kiti pasekė jo pavyzdžiu, ir jaunas kunigas sukalbėjo malda.

Po to ponas Arne pažvelgė į visus sėdinčiuosius gale stalo, ir kai pamatė, kad jie yra išblyškę ir išsigandę, jis supyko. Tada jis pradėjo kalbėti apie tuos sunkius senus laikus:

— Argi mes nematėme mūsų priešų pasiruošusių mus pulti iš pasalų, kada eidavome į bažnyčią? Argi mes nebuvo išvaryti iš namų, argi neklaidžiojome benamiais po miškus? Tai argi mes, matę tiek vargo, turėtume bijotis kokio nors blogo ženklų?

Kai ponas Arne tai pasakojo, jis atrodė kaip tikras karžygys, ir kiti, tai išgirdę, pasijuto daug drąsiau. — Taip, tai tikra tiesa, pagalvojo visi. Dievas saugojo poną Arne ir didžiausių pavojų metu — Jo ranka visuomet buvo virš jo ir — Jo tarnas nepražus!

* * *

Torarinui išvažiavus į gatvę, ji pasitiko jo šuva Grimas. Vos Torarinas pamatė, kad jo šuva laukė jo prie klebonijos vartų, ji ir vėl apėmė baimę.

— Mielasis, kodėl tu visą vakarą lauki prie vartų ir neini pavalgti vakarienę? — paklausė jis šunį. — Nejaugi ponui Arne grėsia kas pikta? Gal būt aš mačiau jį jau paskutinį kartą, kas gali žinoti? Juk ir tokie milžinai, kaip jis turi kada nors mirti — o jam jau devyniasdešimt metų amžiaus.

Jis pasuko keliu, kuris pro Branehoeg ūkį vedė iki pat Oedmalsskill. Privažiavęs Branehoegą, jis pamatė apšviestus langus ir kieme stovinčias roges. Ir Torarinas nusprendė užėiti paklausti, ar pas juos kas nors šį vakarą, galando peilius. Torarinas įėjęs pamatė būrį linksmų svečių, kai prie jo priėjo šeimininkas ir paprašė pasilikti ir pasisvečiuoti. Torarinas gurkšnodamas ir šnekučiuodamas bandė išblaškyti juos mintis Tuo metu įžengė dar du pasivėlavę svečiai: vyras ir moteris. Tuojuo šeimininkas juos pasitiko ir pristatė kitiems svečiams:

— Tai mano artimiausi kaimynai, čia, Branehoege — paaiškino jis.

Atvykėlis pradėjo aiškintis, kodėl jis pasivėlino. Mat į jų trobą atėję trys kailininkai, kurie išsiklausę koks apylinkėje geriausias ūkis, žadėjo ten eiti darbo ieškoti. Moteris pasakiusi, kad klebonas Arne visoje apylinkėje turtingiausias, tada jie iš kuprinių išitraukę ilgus peilius ir pradėję galasti. Prie šito darbo jie atrodę taip baisia: prie čirškiančių peilių, apaugę ilgomis barzdomis, drabužiai žvėries kailio, purvini ir suplyšę. Torarinas tuojuo papasakojo, ką buvo patyręs klebonijoje. Jis jau buvo išgėręs ir linksmas, kad tai būtų tik vargšų kailininkų ir senutė nenujautusi nieko baisaus.

Gerokai po vidurnakčio vyrai išėjo kinkyti arklius ir šiaurėje pamatė gaisro pašvaistę. Jie išsigandę pradėjo šaukti:

Žmonės, skubekime! Solbergos klebonija dega! Skubekime!

Visi, kas turėjo žirgus, kiti pėsčiomis skubėjo Solbergos link. Tenai nebuvo matyti nei vieno žmogaus, atrodė, kad visi miega, nors ugnis švietė gana ryškiai. Tačiau degė ne namas o didelė šiaudų krūva, sukrauta prie gyvenamosios trobos. Liepsna buvo pradėjusi graužti sienas ir tirpinti stogo sniegą. Visi suprato, kad tai padegimas ir, kad ponas Arne yra ištiktas kokios didelės nelaimės. Tuojuo vyrai ilgomis kartimis išgriovė ir užgesino laužą. Tada keli vyrai priėjo prie namo durų, bet išsigandę tuojuo pasitraukė į šalį, nes iš po slenksčio tekėjo didelė kraujo srovė...

Tada durys atsidarė pačios ir pro jas išėjo kunigas pagalbininkas. Jo galvoje buvo didelė žaizda ir veidas aptekęs krauju, ir jis gęstančiu balsu sumurmėjo:

Poną Arne ir visą jo šeimyną šią naktį nužudė trys vyrai įlipę pro kamina. Jie buvo apsiirėję kudlotais kailiais... puolė mus visus kaip žvėrys ir visus nužudė...

Daugiau jis nieko nepajėgė pasakyti ir negyvas krito po vyrų kojomis. Tada žmonės puolė į namus, ir viską ten rado taip kaip kunigas buvo sakęs. Didelė ažuolinė dėžė, kurioje ponas Arne laikydavo savo pinigus, buvo dingusi. Taip pat buvo dingęs arklys iš tvarto ir vienos rogės. Rogių pėdsakai vedė per pievas jūros linkui, ir visas vyrų būrys puolė persekioti žudikus.

Moterys susirūpino žuvusiais, ir juos iš kraujo pritvindyto kambario išnešė laukan ir paguldė ant baltutėlio sniego.

Gyva išliko tik mažoji našlaitė, kuri laike užpuolimo spėjusi pasislėpti tarp sienos ir didžiosios krosnies, ir buvo taip išsigandusi, kad negalėjusi net kalbėti. Torarinas ją paėmė į savo varganą trobelę ir atidavė senutės motinos globai.

TEVYNĖ ŠAUKIA...

POVILAS VONŽODAS

Ak, būna dienų, būna valandų, kada nostalgija, kada neišmatuojamas ilgesys suspaudžia širdį savo grubia šalta ranka... Ir tada net kvėpuoti sunkiau, tada aplinkuma aptemsta, net žydrai mėlynas dangus atrodo pilkas; tada dar svetimėni šie miestai, šie gyvi žmonių knibždelynai.

— Tėvynė šaukia!

Bet... ar atsiliepiame į jos šauksmą? Ar gir-dime jį su tyra lietuviška širdimi, neužnuodyta priešo demagogijos?

Lietuvi, ar tėvynės šauksmas ir kenčiančios tautos pagalbos maldavimai dar tebeturi tavyje tvirtą atgarsį? Ar jo dar nenustelbė vis garsiau ir įkyriau zirziami demagogų ir tėvynės meile, jos kančiomis prskiaujančiųjų garsai? Ar tavo širdis dar jautri Sibirian tremiamųjų dejonėmis - tėvo, motinos, brolių, seserų ir artimųjų kančioms ir mirčiais, žiauriausio Maskvos budo letenose...

Niekada lietuvių tauta nemokėjo tokios kruvinos kainos, kokią šiandien moka už savo laisvę ir egzistenciją raudonajam uzurpatoriui-grobikui. Dar niekuomet istorijoje mūsų tauta nevo taip kankinama ir žudoma, kaip šiandien...

Bet nei vienoje lietuvių kartoje, ilgų amžių istorijoje, tėvynės meilės jausmas nebuvo toks skausmingai gilus ir galingas. Lietuvis tūkstančiais atvėjų įrodo savo meilę tautos laisvei ir jos atgimimui. Mes esame tokie, kokie esame: geri, blogi, kaip kuriam patinka. Esame įvairūs, bet kaip lietuviai siekiame savo Tėvynės laisvės ir nepriklausomybės.

Mes nenorime susigražinti praeities, kokia ji bebūtų buvasi. Nuo jos neatsisakom, bet — praeitis mums tik istorija. Mes neiname į bereikalingus ginčus, dėl to kas buvo Lietuvai esant nepriklausomai. Jeigu buvo klaidų, tai tų klaidų kaltininkų dauguma jau kapuose, o mes buvom per jauni, kad būtume galėję turėti įtakos ar reikšmės dėl šiandien dažno priešo metamų "kaltinimų". Viskas priklauso istorijai. Ir apie tai mes gal kada nors pasiskaitysime, bet praeities šiandien mums keli nereikalinga ir, tai lygu tarnavimu priešui. Mes šiandien kiekvienas visa savo esybe nusikeliame tenai, kur mūsų senelės motinos ir mylimos mergaitės; tenai — kur skambėjo mūsų linksmo jaunimo dainos, kur mūsų upeliai, miškai, pievos; kur mūsų sporto aikštės, mokyklos, klubai; tenai kur mūsų bažnyčios, kur pavieškelių rūpintojėliai; kur mūsų protėvių kapinynai, kur čiulba paukšteliai; kur likosi mūsų žydras lietuviškas dangus. Mintimis ir dvasia mes — esame Tėvynėje.

Mes negalime likti už tavo ribų, mylimoji Tėvynė. Ne. Mes visur norime būti Tavo sūnumis. Mes ir tremtyje-išėivijoje gyvename Tėvynės kančiomis ir jos sielvartais. Mes niekuomet nepasirinksime klaidingo kelio ir nenueisime su Tėvynės išgamomis, nes Tu, savo kančiomis, mus verti būti tvirtais ir budėti!

Nėra pasaulyje tokios tiranijos, kuri išplėštų lietuviui Tėvynės meilę! Nėra jėgos, kuri nustelptų mūsų vieningą kovą dėl Tėvynės laisvės — tai kovojančios tautos jėga! Nėra tokios prie-

vartos, kurios kovojanti tauta nenublokštų į istorijos dulkės, kartu su amžinu prakeikimu pavergėjui.

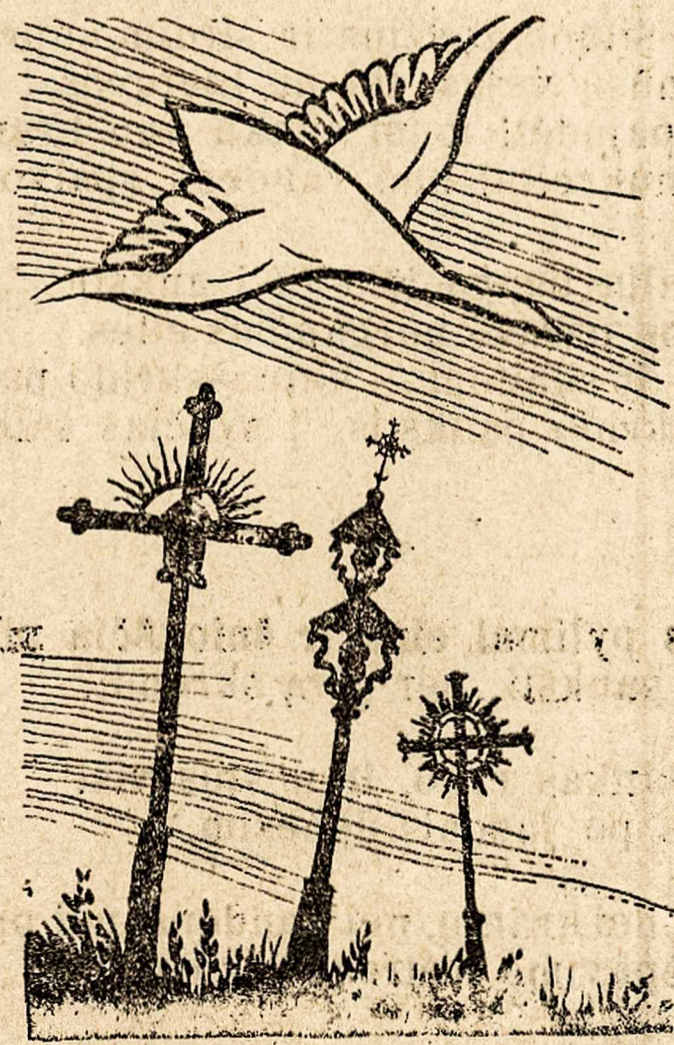
Lietuva šiandien kovoja baisiausią ir lemtingiausią kovą! Geriausi tautos sūnūs žūva ir tirpsta. Bet kova eina. Nėra jėgos jai nustelbti! Ir kovos gaisro neužgesins nei žiauriausi budičiai Tėvynėje, nei Maskvos nupirkti agentai užsieniuose.

Krauju garuojanti Hitlerio-Stalino brolybės sąjunga pradėjo lieti milijonų nekaltųjų ašaras ir kraują, kuris teka ir šiandien. Hitleris nusi-suko sprandą, bet jo ištikimas "draugas", lyg testamentinis paveldėtojas, iš tolo dvokia dar šiltu pavergtųjų žudomų tautų kraują. Hitleris pradėjo garsiomis pergalemis ir baigė garsia katastrofa, toks pat likimas bus ir "raudonojo hitlerio" Ir suduš jo viltys, kad raudonąjį hitlerizmą išgelbės "penktoji kolona". Nieksų visais laikais buvo, taip pat netrūko ir "Judo grašio" vergų. Jų yra ir mūsų tarpe giedančių už kraują pašvin-kusį grašį. Tėvynėi jie mirę!

— Tėvynė šaukia! Tik ji nešaukia tų, kurie jai mirę, kaip niekingi parsidavėliai priešui! Jų vieta prie gėdos stulpų. Ir šventoje Tėvynės laisvinimo kovoje nelaukiamas nei vienas, kuris sutepė rankas savo brolių kraują! Fašistai ar komunistai — Tėvynėi lygūs priešai! Prie jų priklauso ir kitokio plauko atmatos, savanaudžiai ir tautos reikalais prekiautojai. Į šventą Tėvynės Laisvės Rūmą neižengs nei vienas, kuris to nenusipelnys savo darbais šitoje lemtingoje kovoje! Tėvynė šaukiasi idealistų ir patrijotų, kurie atsiliepdami į Tėvynės šauksmą, eitų į šią Laisvės kovą, su pasiryžimu mirti, kad į žuvusių vietą stojus kitiems nesusvyruotų eilės — iki laimėjimo.

O ateina dienos, ateina valandos, kada neišmatuojamas ilgesys širdį suspaudžia. Ir tokie svetimi ir pilki miestai ir žmonės — — —

— Tėvynė šaukia!

BALADĖ APIE LAIVĄ

J U O Z A S K R U M I N A S

Kam nuleidi galvą ant sudėtų rankų
Kas minties tavosios ugnį užgesys?
Upės juk išsenka, nemunai išsenka,
Tiktai neišsenka vienas ilgesys.

Mes abu išeinam — matom girioj medį.
Ir mes sakom medžiui: — koks nemielas tu!
— Pro tave praėjo darganos ir metai,
— O tu baisiai šaltas, — ir abiem graudu.

Einame per lauką — žiūrime į lauką.
O laukai ne mūsų — ir dėl to šalti.
Net ir voratinkliai rudenį neplauko,
Anei žeri rasos liepos paryty.

Mes prie jūros stovim, ir mes sakom jūrai:
— Baltija kur mūsų, amžiais nerami!
O po kojom šala akmenys paniurę,
O ant kranto ūžia medžiai svetimi.

Ir nuo balto skruosto ašarą nubraukiam:
Ko gi mūsų jūra nekalba į mus!
Mes palikom viską — mišką, sodą, lauką,
Tavo kranto kopas ir tėvų namus.

Mes palikom viską, mes neturim nieko.
O diena vis aušta neviltim vėsi.
Juokas mus palieka, džiaugsmas mus palieka,
O prie mūsų lieka vienas ilgesys.

Ir ko šaltos bangos, ko jūs plaunat krantą.
Jeigu neišplaunat mums jokios vilties.
Krantu akmens tyli, žaltos miglos krenta.
Vėjas savo sparną ant vandens išties.

Tai nuo mūsų žemės šitas vėjas lekia.
Piktas šiaurės vėjas temdino akis.
Brenda jis per jūrą — ten palieka takas,
O ant tako blizga žodžiai padriki.

Skaitom šituos žodžius ir širdim suprantam:
Tai ne mūsų vėjas, tai ne Lietuvos...
Tačiau pajudėti mum sunku nuo kranto
Ir akis nukreipti nuo vandens spalvos.

Vėjas žalią bangą iškelia į aukštį
Ir ant jos užrašo mirgančias eiles.
Stovime ir skaitom — kaip išskrido paukštis,
Kaip išskrido paukštis į svečias šalis.

* * *

Vandens pylimai eina ir šniokščia pikti.
Kur tu, paukšti, per jūrą skrendi?

Laivai įlankas rado, ir uostus visi
Po šitais po juodais debesim.

Nematyt nei krantų, nei vandens, nei pradžios
Nuo kvėpavimo vėtros didžios.

O ateina naktis — ir plati ir sunki.

Kur tu, paukšti, kur, mažas, leki?

Sparnai tavo audros, pažiūrėk, nelaikys,
Bangų putos užlies tau akis.

Skliautai juosta nakties ir kaukimo pilni.
Paukštis krinta juodan vandenin...

Nepaleidžia, tačiau, grimsdams gūsy audros,
Medžio sėklos snape suspaustos.

Vėjas eis — ir nueis. Jūra rims ir nurims.
Tai bus poilsio vėl vandenims.

Ir paviršiuje jūros pilkos ir niūrios
Mažas paukštis ramiai plūduriuos.

Saulė švies, žvaigždės kris naktin.
Tiktai jūra vis bus ta pati.

Ir kai vėjas ims drumsti tamsias jos gelmes,
Mažą paukštį į krantą išmes.

Ir jis užmirštas bus, saulės šviečiamas bus.
Vėjas smėlį ir debesis pūs.

Lietūs lis. Sniegas kris. Auš pavasaris ten,
Mažą paukštį palaidos krante.

Bet prislėgta velėnos tamsiajam kape
Medžio sėkla paliks jo snape.

Metų eilės vis eis, ir keliaus, ir negriš.
Skleisis vasara kartą skaidri.

Ir pro smėlį švieson, tyliai žvilgters dienon
Jaunas daigas iš sėklos anos.

Paukščio kaulus gležnutėm šaknim apkabins
Jaunas medis prie jūros vandens.

Metai nyks vis ir eis, kris rasa paryčiais.
Medis augs ir šakosis plačiai.

Ir jo lapai žvilgės prie bangų mėlynų
Skaidrumoj greitasparnių dienų.

Naktį žvejas girdės, kaip bangų ošime
Gaida medžio nuokia žeme.

Metai lirs, lyg atodūsiai juoko svaigaus.
Medis augs, vis platės, ir vis augs.

Sprogs pavasarių šimtas, ir kitas žydės.
Medis tvirtas audroj nejudės.

Vieną rytą prie medžio daug vyrų sustos
Ir pažvelgs lig viršūnės aukštos.

Pjūklo garsas išbudins smėlėtas kalvas
Ir nubris per bangos, per melsvas.

Rytas auš. Tai ne vienas — ne vienas naktis,
Vyrai laivą krante pastatys.

...MALONIAI KVIEČIA!...

Kai 6.1.1946 m. per Santos uostą į São Paulo žemę išlipo pirmoji pokarinių lietuvių ateivių šeima, jie prisistatydami vietos tautiečiams pasakė — „mes esame DP!“

— Kas tai per daiktas? Ką tos dvi raidės reiškia? —

... Vėliau laivai pradėjo atvežti daugiau lietuvių, ir visi išlipę į Gėlių Salą, Rio de Janeire, ir paskui atvažiavę į Campo Limpo — visi, vos pasisveikindavo, vos tik pavardę pasisakydavo, ar su giminėmis pasibučiuodavo, visi kaip užburti tuoj ima ir sako:

— „Mes esame DP!“

Prasidėjo ilgas, ketveris metus užtrukęs išsiaiškinimas.

Tų nuolatinių tyrinėjimų daviniai dabar čia dalinai ir yra skelbiami:

DP - angliškai reiškia - Displaced Persons, - išvietinti asmens.

DP - portugališkai, perstačius raides, reiškia - Pessôas Deslocadas, su ta pačia prasme, kaip ir angliškai.

DP - Vak. Europoje reiškė „Dievo Paukšteliai“ arba — žmonės be namų, netekę gimtos pastogės.

DP - kelionėje reiškė tiesiog «dipuką» jau važiuojantį į svetimą kraštą naujo židinio kurti.

DP - į naują žemę išlipus ir sutikus tautietį reiškė — «Duok Pastogę!»

DP - susiradus pirmąjį darbą reiškė -- «Dieve Padėk!»

DP - pradėjus naują gyvenimą svečioje šalyje įgavo visą eilę naujų reikšmių, kaip tai: «Darbe Pasisekimas», «Drausmė ir Pavzdingumas», «Drausiai Pirmyn» — Dėl tiek reikšmių praėję dipukai «Dėkingi už Paramą», visiems juos priėmusiems ir pirmomis dienomis priglaudusiems,

↑
São Paulo lietuvių D. P.
Ženklas 9.X. 1949 kvies-
lio pareigose.

DP pobuvį pagerbė savo dalyvavimu Lietuvos konsulas p. A. Polišaitis su ponia, kun. P. Ragažinskas, kun. K. Miliauskas, LSB prmininkas Al. Bagdonas su šeima, K. Braškauskas, F. Girdauskas, dain. K. Ambrazevičius su ponia, p. p. Jakubaičiai ir p. St. Meliūnas.

p. p. Marija ir Stasys Remenčiai. Jie paruošė pirmąjį priėmimą São Paulin atvykusiems DP. Pernai mes pas juos vaišinomės — šiais metais jie mūsų pobuvio mieli svečiai.

Linksmą šypsena spindi svečių veiduose klausant linksmų DP dainų...

Linksmi svečiai... puošnūs stalai... ir iškilminga nuotaika DP vaišėse 8. 10. 1949.

subūrė S. Paulin atvykusius likimo draugus ir įsteigė DP savišalpos kasą, kur tos dvi raidės vis keisdamos savo prasmę dabar atstovauja jau «Draugišką Pagalbą».

Patiems dipukams besipilnojant, kokią reikšmę artimiausioje ateityje įgis raidės «DP», pernai viena dipukė pareiškė, kad jos galėtų taip pat reikšti: — «Duokit Pramogėle!» — ir tas jos atspėjimas buvo labai pagirtas.

Nors dipukai pirmaisiais savo metais Bra-

zilijoje buvo dar labai nupiepę viščiukai, bet atsirado čia toki geri dipukų prieteliai p. p. Remėčiai ir pirmam visų «Dievo Paukštelių» suskridimui parengė puikų priėmimą savo jaukiuose namuose.

Buvo jauku susitikti vienoj vietoj tiek daug naujų veidų, ir pamatyti, jog galime vieni kitais pasitikėti.

Radome daug gerų draugų senesniųjų ateivių tarpe. Stengėmės visur ir visad būti draugais

visiems tautiečiams. Dalyvavome visur bendrame darbe ir bendruose parengimuose. Bet mūsų tarpusavio susiklausymas, vienybė, likimo bendrumas, kaipam atrode lyg kas nepaprasta, uždara, paslaptina ir užburta į tas dvi raides — «DP».

Reikėjo prisistatyti S. Paulo lietuvių visuomenei pilnų sąstatu ir įteikti jos sprendimui visa, ką mokame gražiausio, ką galime geriausio ir pasidaiinti nuoširdumu.

Reikėjo išburti naują simbolio «DP» reikšmę. Orakulas šimet davė tokį atsakymą: — «Darykite Pobuvį!». Dipukai žino, kad nuo likimo nepabėgsi — jeigu jau taip

reikia, tai tegu jau ir įvyksta 8 d. spalį 1949. Kviesliu i S. Paulį išvyko abi raidės «DP», tulpių vainiku apsigobusios, taip kaip pradžioje šios pasakos atmūsta, (patys matote!).

Per dipukus nušlamėjo, nuklegėjo gandas: «r u o š k i m ē s!» Kažkas pradėjo darytis vyrijoje, kuri iš darbo grįžusi vis dar kur skubėjo, šnekėjosi, tarėsi, darė. Neatsiliko ir moterys, kurios dabar jau visos yra «donos», bet moka parodyti ką jos gali. Vyrai vos spėavo sugramdyti pinigų... be kurių net Brazilijos «donos» stebuklų nedaro. Bet su pinigais... oho!

Kai spalį aštuntą dieną ir aštuntą valandą vakaro lietuvių mokyklos salė Mokoje atidarė duris, kai gėlėmis apsodinti, skanumynais apkrauti ir užgėrimais nustatyti stalai nusišypsojo viešnioms ir svečiams, su miela šypsena paspaudėme vieni kitiems rankas ir toji šypsena neužgeso iki 4-tos valandos ryto.

Be jokių oficialumų buvo užimtos visos garbės vietos (nes dipukai paprastų vietų visai nepripažįsta ir nelaiko!), o iškilmingoje tyloj puikiai praskam-

bėjo muzikalinė dalis, lydima karštų plojimų. Solistai giliu įsijautimu išpildė kūrinus ir dainas.

O po to prasidėjo laisvos vaišės, stiklo skambėjimas, linksmas juokas ir daug «į sveikatą». Taip apie pusvalandį bemėginant gardumynus, tapo paragauta daug skanėstų, kuriuos tik Lietuva išmokė gaminti. Jau kaip dėl krupniko, tai kaip S. Paulis stovi savo vietoj, tokio čia dar nebuvo!

Po poros gurkšnelių tokio stebūklo jau norisi dainuoti! Tai gi, tada ir išsirikavo dipukų

... O svetelių nuomonė: dažniau tokių balių..

«Mūsų Lietuvos» leidėjai p. p. Matelioniai su poniomis ir p. M. Tamaliūnas kelia taures už DP sveikatą. Jie prisidėjo prie DP baltiaus parengimo indais, stalais ir staltiesėmis.

Solistas Aleksandras Ambrozaitis groja SOLVEIGOS dainą apie ilgesį ir ištikimybę.

Solistė Ona Žibienė dainavo Čar dašą ir Bolero lietuviškai, ir La Espagnola — italų kalba.

Dainininkė Nina Baranauskaitė dainuoja «Jau atėjo», ir dar 3 dainas portugalų kalba.

dainoriai, susimokę iš anksto, sudainavo širdžių sugraudinimui tokį tango apie atsiskyrimą... «neverki»... kad pradės traukti — poeto Kl. Jūros sudėstytą epopėją apie dipukų bėgimus į vakarus, apie skringus (atsisojimus), apie keliones, išikūrimus S. Paulyje, apie margas dienas tarp savųjų, vis kiekvieną kita gaida — svečiai iš karto stebėjosi paskui ėmė juoktis, o toliau net kvatotis iš mūsų dipukų vargų ant šios žemės. Labai smagu juoktis iš svetimų vargų, kai juos patys vargšai dipukai apdainuoja!..

Publikai tiek patiko mūsų «nelaimės», jog gera dalis atsistojo iš vietų ir pradėjo kirsti į taktą delnais. Kai užbaigimui dar tapo uždainuota išgertuvinė studentiška daina apie «Krambambulį», tai pačios publikos daugiau jau raginti nebereikėjo,

Nuotaikai pakilus dipukų ir svečių susiartinimas ėjo elektriniu greičiu. Pratuštinus iš salės vidurinę stalą šokiai susuko visus, ir senus ir naujus į draugišką verpetą.

Kaikurie iš mielųjų svečių, senai gyvenantieji Brazilijoje, taip pat pareiškė norą būti «DP». Įvyko toks klausimų ir paaiškinimų apsikeitimas.

— Ir mes norime būti DP. Ar reikia važiuoti į Vokietijos stovyklas porai metų, ar gana nuvažiuoti į Campo Limpo? —

— Pakanka nuvykti į Campo Limpo ir iš ten parsivežti kokią naują dipukų šeimą. Per mėnesį jie jums tiek iškvaršins galvas, kad būsite perėję visas stovyklų kančias ir užskaitytas į «DP».

— O paskui kur įstoti į tą jūsų dipukyną, kurs taip gražiai dainuoja ir palinksminti moka?

— Įstoti galima kiekvienoje vietoje, kol pastovi, bet taip pat galima ir prisėsti.

— Kokios nario įstojimo apeigos?

— Reikia dešimt kartų garsiai pasakyti DP DP --- DP --- ir dešimt kartų pakartoti patylomis jų reikšmę: Draugiška Pagalba!... --- x 10.

— Ir jau priklausai organizacijai?

(Nukelta į 19-tą puslapį)

DP dainuoja! Iš kairės: J. Guiga, J. Valavičius, Al. Boguslauskas, K. Kriščiūnas, A. Petkevičius ir J. Antanaitis. Sėdi: pianistė Rita Sprogis, N. Baranauskaitė ir K. Navickienė.

Jūs pasieksite žemę savųjų tėvų
Tik šituo sugrįžimo laivu!

Siandie paukštis įkrito į jūros gelmes —
Reikia laukt, kol jį bangos išmes.

Ir kol sėkla snape jo išaugo ten medžiu —
Tarsi laivas — plačiu ir didžiu.

Reikia laukt, pakol vyrai per ilgą naktį
Krantė laivą iš jo pastatys.

Reikia laukt, reikia laukt, dienos vysis metus.
Reikia laukti — sugrįšite jūs!

* * *

Stovime prie jūros, širdimi suprantam:
Svetimas tai vėjas, svetima mintis —
Kad greičiau apkarstų svetimasis krantas,
Kad greičiau pakirstų juoda neveltis.

Ir staiga pro rūką matom — skliautai blaivos,
Ir užime girdim žodžius iš dainų:
— Mes jums pastatysim sugrįžimo laivą
— Iš tėvynės girių ažuolų jaunų.

— Mes jums pastatysim laivą šimtaaukštį,
— Lietuvos tėvynės partizanai mes!
— Tik pamirškite raštą apie mažą paukštį,
— Kritusį per audrą į tamsias gelmes.

Gaivus vėjas dvelkia. Jūra nusiblaivo.
Ir krūtinėj jausmas — kietas ir ramus.
Iš toli atplaukia — matom — baltas laivas:
Sugrįžimo Laivas artinas į mus!

1940 m.

Siaubingi Trémimai Lietuvoje!

Jau visame pasaulyje išsisklaidė tūkstančiai gyvųjų liudininkų anų šiurpulingų 1941 m. birželio mėn. 19-22 dienų, kada vienos savaitės laikotarpyje 40.000 lietuvių buvo smirtingai išdeportuoti į tolimąją šiaurę. Vien tų dienų prisiminimas stingdo kraują gyslose. Ir, atrodo, kad tai tragiškiausios lietuvių tautos dienos! Jas iš-eivijos lietuviai mini, kaip tautinio gedulo dienas. Bet... tada tautos kančios nepasiekė aukščiausios ribos. Ir po to sekusios 1945 m. rugsėjo mėn., 1946 m. vasario 16 d. 1947 m. gruodžio 19 d., 1948 m. gegužės 22 d. ir pagaliau 1949 m. kovo 24-27 d. d. ir š/m. birželio mėn. masiniai trémimai seniai pralenkė 1941 m. birželio tragedijos dienas.

Skaudžiausia ir tragiškiausia lietuvių tautos kaučių diena — 1948 m. gegužės 22 d. Tada tik per vieną dieną Lietuva neteko daugiau, kaip 100.000 gyventojų. Sekančiam «M. L.» nr. duosime platų aprašymą šitų negirdėto siaubo dienų, kaip šėlsta sovietinis žvėris pavergtoje mūsų tėvynėje...

Gavimas ir netekimas Brazilijos pilietybės

(Atkelta iš 4-to puslapio)

pilietybę, turi viešai perskaityti vieną ištrauką iš Valstybės Konstitucijos ir tuo įrodyti savo portugalų kalbos mokėjimą. Be to, jis turi viešai pareikšti savo atsisakymą nuo anksčiau turėtos pilietybės ir pasižadėti, kaip Brazilijos pilietis, ištikimai atlikti savo pareigas. Prašytojas turi apmokėti tik audiencijos, dokumentų parengimo ir pilietybės paskelbimo išlaidas.

Naturalizuojantis vyrui, jo žmona arba vaikai pilietybės negauna. Prašytojo vardas gali būti, jam pageidaujant, su teisingumu bei vidaus reikalų ministerijų sutikimu, išverstas į portugalų kalbą.

Netekimas Brazilijos pilietybės yra galimas sekančiais atvejais:

1) Jeigu Brazilijos pilietis per laisvanorišką naturalizavimąsi įgauna kitos valstybės pilietybę;

2) Jeigu Brazilijos pilietis be valstybės prezidento sutikimo priima iš svetimos valstybės kokius nors uždavinius, tarnybą arba išlaidą;

3) Jeigu teismo nusprendimu atimama pilietybė, kai pilietis nusikalto valstybės interesams.

Pi. maisiais dviems atvejais atėmimas pilietybės yra paskelbiamas valstybės prezidento, po to kai įvykis yra atitinkamai išaiškintas ir pallestasis asmuo išklaustas. Paskutiniu atveju byla veda atitinkamas valdžios teisėjas, jeigu kas nors tokios bylos pareikalavo per teisingumo ir vidaus reikalų ministerijos.

Mažiesiems

KAUNAS PASKENDO

JURGIS JANKUS

Rimutis atvažiavo su tėveliais į Kauną ir apsigyveno Aleksote, ant paties Linksmakalnio šlaito. Apačioje tekėjo platus Nemunas, į vieną ir kitą pusę plaukiojo garlaiviai ir visiškai maži laiveliai, o anoj pusėj, plačiam slėnyj susigrūdes, stovėjo visas Kaunas. Tik stogai, stogų stogai. O toliau, už tų stogų, vėl kalnas. — tai Žaliakalnis. Rimutis mėgdavo stovėti balkone ir žiūrėti į Nemuną ir į tą begalinę daugybę stogų.

Vieną rytą jį pažadino tėvelis daug anksčiau, nekaip paprastai.

— Bėk, žiūrėk, — sako jis. — Kaunas paskendo!

Rimutis pašoko iš lovos, išsigandusiom akim pažiūrėjo į tėvą, ir su baime paklausė:

— Ar mes paskėsime?

— Ne, mes nepaskėsime. Mes ant kalno. Bet žiūrėk, kas Kaunui atsitiko!

Rimutis užsimetė švarkelį, išbėgo į balkoną

ir krūptelėjo, nei Nemuno, nei Kauno nebuvo matyti. Jų vietoje baltavo didelis didelis ežeras. Iš vandens kyšojo tik miesto bokštų viršūnėlės.

Valandėlę Rimutis stovėjo be žado. Jam be galo pagailo Nemuno ir tūkstančių tų slėny susigrūdusių stogų, širdį suspaudė skaudus nerimas, ir jis atsigrižo į tėvelį. O tėvas stovėjo atsirėmęs į duris, žiūrėjo į Rimutį ir šypsojos. Paskum pasakė:

— Gražu?

Rimutis, žodžio neištaraęs, pasuko galvą atgal ir vėl ėmė žiūrėti į tą didelį ežerą. Tuo tarpu jo dugne storai storai subaubė garlais. Mieste pasigirdo automobilių pypsėjimas. Jis pamatė, kaip Savanorių plentu atlėkė lengva mašina ir nerte paniro į ežerą. Dabar nusišypsojo ir Rimutis. Jis vėl atsisuko į tėvelį ir pasakė:

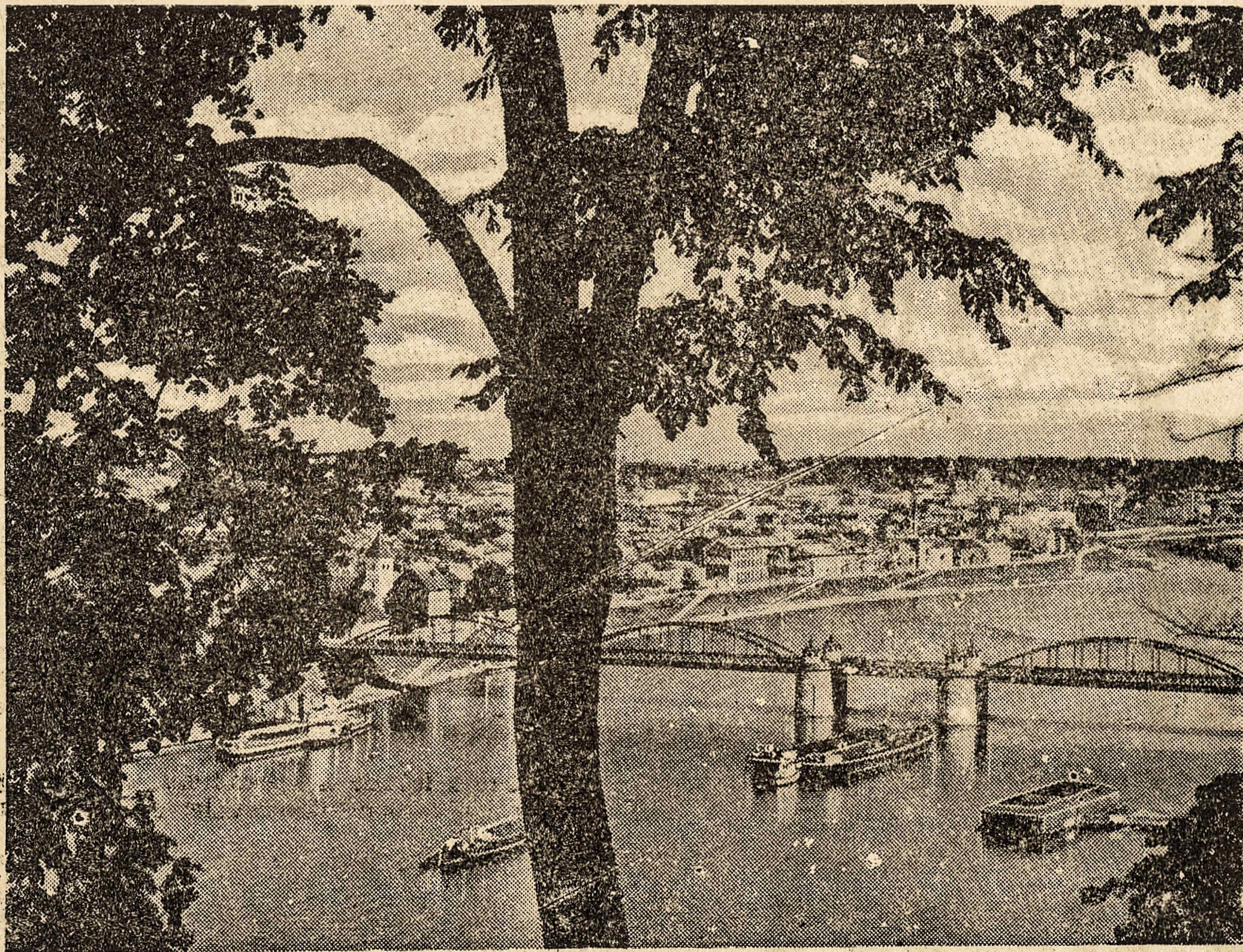
— Tėveli, juk čia ne vanduo, bet rūkas?

— Bet gražu? — vėl paklausė tėvas.

— Labai gražu! Ir gerai, kad ne vanduo, — atsakė Rimutis ir vėl pasuko akis atgal.

Rytas buyo vėsokas, ir Rimučiu ėmė darytis vėsu. Jis nubėgo į kambarį, apsilviko šilčiau, vėl išėjo į balkoną ir ilgai ilgai žiūrėjo į rūke paskendusį miestą.

Saulei kylant, rūkas ėmė nykti. Vis ilgesni galai bokštų kilo aukštyr, pasirodė aukštesnių namų stogai ir Nemuno tiltas. Netrukus ir visas Miestas išlindo, o didelis didelis ežeras dingo, kaip graži pasaka.

Gražusis mūsų Kaunas nuo Aleksoto kalno

LIETUVIAI PASAULYJE

Venezueloje

ĮSTEIGTA VENEZUELOS LIETUVIŲ SAVIŠALPOS SĄJUNGA

Vidaus Reikalų Ministerija leido Venezuelos lietuviams steigti Lietuvių Savišalpos Sąjungą.

Prieš pusantrų metų buvo paduotas prašymas ir dabar gautas leidimas, kurio išgavimui daug pasidarbavo gerb. kun. A. Sabaliauskas.

Pirmieji Lietuvių Sąjungos iniciatoriai buvo Jonas Stanevičius, Petras Tumėnas ir kiti labai daug tuo reikalu rūpinęsi. Daug sunkino kalbos nemokėjimas ir kitos kliūtys. Bet dabar tikimasi žymiai pagyvėsiąs lietuvių tautinis ir kultūrinis gyvenimas.

ĮSRINKTA VALENCIJOS LIETUVIŲ SAVIŠALPOS SĄJUNGOS VALDYBA IR REVIZIJOS KOMISIJA

Leidimą gavus, laikinasis lietuvių komitetas tuoj sušaukė Valencijoje gyvenančių tautiečių visuotinį susirinkimą.

Valdybą išrinkti ir pareigomis susiskirstė sekančiai:

Juozas Zavadzkas — pirmininkas, Vytautas Akelis — vice pirm. Irena Žalnierionaitė — sekr. Mečys Baliutavičius — izdin. Liūdas Jablonskis — ūkio vadovas.

Be to, valdyba be savo tiesioginių pareigų užsidėjo dar papildomas pareigas: vice-pirm. — tvarkys su darbo gavimu susiejusius reikalus, izdin. — savišalpos, sekr. — informacijos ir ūkio vadovas, rūpinasi butų gavimo reikalais.

Revizijos komisijon išrinkti: Jadvyga Indrišionienė, H. Janušys ir Zbignevas Piesliakas.

Valdyba savo posėdyje nutarė prie sąjungos įsteigti tris sekcijas: meno, sporto ir spaudos. Tam darbui vadovauti pakviesti: solistas Romas Jonis-Joneliukštis — meno vadovas, Zbignevas Piesliakas — sporto ir Vytautas Sakalauskas — («Mūsų Lietuvos» bendradarbis) spaudos. Per bendrą valdybos posėdį su sekcijų vadovais nutarta dirbti bendrai ir ištikimai lietuvių tautos labui; išvystyti plačią tautinę, kultūrinę ir meninę veiklą, kelti jaunimo sportinį lygį; aprūpinti tautiečius lietuviška spauda; informuoti kitose šalyse gyvenančius lietuvius apie mūsų darbus, vargus ir rūpesčius, apie mūsų džiaugsmus, pasisekimus ir laimėjimus.

ĮSRINKTA CENTO VALDYBA

Rugpjūčio mėn 21 d. Valencijoje įvyko Venezuelos lietuvių įgaliotų atstovų suvažiavimas, tikslu, išrinkti vyriausią centro valdybą. Atstovai atvažiavo iš Caracaso, Barquisimeto, Maracay ir Maracaibo. Po šv. Mišių kurias atlaikė kun. A. Sabaliauskas, Don Bosco kolegijos bažnyčioje, tos pačios kolegijos salėje 2 val. atstovai pradėjo posėdį. Posėdį atidarė laikinasis lietuvių komiteto pirmininkas p. Petras Tumėnas, sveikindamas atstovus ir kviesdamas prezidiuman iš kiekvieno atstovaujamo miesto po viena atstovą. Nausėda — Caracas, A. Vabalas — Barquisimeto.

kun. A. Sabaliauskas — Maracaibo, V. Venskus — Maracay ir Irena Žalnierionaitė — Valencijos. Suvažiavusius dar sveikino Valencijos lietuvių valdybos pirmininkas J. Zavadzkas. Barquisimeto atstovai savo mandatus rinkimui į centro valdybą atsiėmė, kadangi p. Vabalas paaiškino, kad jie gyvendami toli nuo centro, nevisuomet laiku gali dalyvauti valdybos posėdžiuose ir to pasekoje joks sklandus darbas neįmanomas, siūlė, centro valdybą sudarvti iš arčiau gyvenančių atstovų. Pasiūlymas buvo priimtas.

Po ilgokai užtrukusių diskusijų centro valdybą išrinkti: p. p. Nausėda, J. Bieliūnas, V. Venskus, kun. A. Sabaliauskas ir Kučanausa. Kandidatai: Čelis J. Stanevičius ir I. Žalnierionaitė. Revizijos komisija: A. Vabalas, M. Baliutavičius ir P. Tumėnas. Garbės teismas: J. Indrišionienė, A. Diržys ir Sidaravičius. Po posėdžio visi suvažiavimo dalyviai buvo pakviesti pietų, «Madrido» restorane, kuriuos sūruošė Valencijos ir Maracey lietuvių valdybos. Pietų metu, buvo gražiai pasilinksmina, padainuota lietuviškų liaudies dainelių, kupletų ir pasakyta daug gražių kalbų.

JIE GARSINA LIETUVIŲ VARDĄ

Lietuvių krepšinio komanda («B» klasės meistris) pakviesta būti kurį laiką treneriu, rungtynių formoje, Estado Carabebo 3-ju «A» klasės komandų rinktinei. Per pirmas įvykusias rungtynes, nors lietuvių pralaimėjo, bet palyginamai mažu 52-41 krepšių santykiu. Buvo tikimasi, pralaimėti žymiai didesniu rezultatu, turint omenyje, kad rinktinėje žaidė geriausiai Estado krepšininkai, su 10 žaidėjų rezervu, tuo tarpu lietuvių komandą sudarė vien tik žaidėjai ir tie patys tik dar rimtai pradedantieji. Mūsų jaunieji krepšininkai daro žymią pažangą ir, reikia tikėtis, laikui bėgant gali rimtai atsistoti pirmoje vietoje ne tik Estadoje bet ir visoje Venezueloje.

Mūsų krepšininkai yra puikūs lietuvių tautos reprezentantai Venezueloje. Apie lietuvius rašoma laikraščiuose, kalbama gatvėse, mėtomi reklaminiai rungtynių lapeliai: LITUANO -VS- SELECCION CARABOBO ir t. t. Mums lietuviams tai yra džiugus reiškinys, nes visi ir visur apie mus gražiai atsiliepia, lietuvius daugelis mėgsta ir nori su jais bendrauti. Mums garbė pasisakyti, kad esame lietuvių, tuo tarpu kai daugelis kitų tautybių žmonių to vengia ir gėdinasi.

V. Sakalas.

— Išvykus iš Valencijos buv. krepš. komandos kapitoniui p. Algirdui Šliogeriui, komandos reikalus tvarkyti ir vadovauti paskirtas krepš. Antanas Sulcas.

— Ruošiamasi praplėsti lietuvių sporto klubą, įrengiant stalo tenisą, moterų tinklinį, šachmatų ir kt.

— Caracas pasirodė pirmasis Venezuelos lietuvių neperiodinis relig. minties ir inform. leidinys «Tėvų Kelias». Red. kun. A. Sabaliauskas.

V. Sakalas

IS LIETUVIU SAJUNGOS BRAZILIJOJE PRAEITIES

Pirmam visuotinam metiniam S-gos narių susirinkimui praėjus, paaiškėjo, kad darbų visose srityse begalybė, tačiau, darbininkų stoka. Tad, aišku buvo, kad viso neapreprėsi, todėl pasitenkinta vien kultūrine veikla. Bet, kad kultūrinio darbo baras būtų sėkmingesnis buvo nutarta stengtis kuo daugiau, esamų lietuvių organizacijų, pritraukti prie Sąjungos, paliekant joms teisę, siekti savo uždavinių, tvarkytis savais įstatais. Tuo keliu einant, beveik visos tuo metu S. Paulyje veikusios lietuvių organizacijos, įėjo į LSB nariais. Tuo būdu, padidėjus Sąjungos narių skaičiui, susirūpinta įsigijimu savos spaudos ir nuosavų mokykloms patalpų.

Laikui bėgant, prie Sąjungos susispietė ir veikė šios lietuvių organizacijos: 1/ Sporto Sąjunga «Lituania», 2/ Lietuvių Moterų Draugija Brazilijoje, 3/ Lietuvių Skautų Sąjunga ir 4/ Penkios Lietuvių pradžios mokyklos (D-ro Vinco Kudirkos, D-ro Jono Basanavičiaus, Vysk. M. Valančiaus, Didž. Liet. Kunig. Vytauto ir Maironio). Be to, Sąjunga leido ir savaitraštį. Užėjus Antram Pasauliniam Karui, padėtis pasikeitė: «Lituania», Moterų Draugija ir Skautų Sąjunga, kaip neturėjusios galimybes reikiamai įregistruoti savo įstatus valdžios įstaigose, buvo priverstos susilaukti; savaitraštis, kaip leidžiamas svetima kalba, vietos įstatymais buvo suspenduotas, o iš anksčiau minėtų penkių mokyklų, dėl ekonominių sunkumų, išsilaikė tik dvi, tai yra:

1/ D-ro Vinco Kudirkos vardo pradžios mokykla (pirmoji lietuvių mokykla Pietų Amerikoje. Ji įsteigta 1929 m. liepos mėn. 7 d.). Bendrai, jau nuo 1927 metų lietuvių skaičius Sāo Paulo mieste buvo gana didelis, todėl savos mokyklos klausimas darėsi kas kart aktualesnis. Tuo reikalu buvo dažnai kalbama ne tik lietuvių sueigose, bet jis jau gana plačiai buvo keliamas ir spaudoje. Pagaliau, 1929 m. liepos mėn. 7 d. įvyku-

siame tėvų susirinkime, buvo prieita prie nutarimo įsteigti lietuvių pradžios mokyklą Moocos rajone, pavadinant ją D-ro Vinco Kudirkos vardu. Lietuvių kalbos mokytoju buvo pakviestas V. Morkys, o portugalų — Irma Caruso. Vaikams suregistruoti, mokyklai patalpą rasti, reikalingais baldais mokyklą aprūpinti, buvo sudarytas mokyklos tėvų komitetas, į kurį įėjo: Adomas Jaruševičius, Vincas Švabonas, Antanas Juodzevičius, Antanas Serbenta ir Izidorius Masionis. Ir taip pradėtas darbas veltui nenuėjo. Suminėta mokykla gyvuoja iki šių dienų ir randasi savo patalpose, Rua Lituānia, 67.

Prie mokyklos veikia ir biblioteka.

2/ D-ro Jono Basanavičiaus vardo lietuvių pradžios mokykla. Tos mokyklos steigiamasis susirinkimas įvyko 1929 m. lapkričio mėn. 3 d. kuriame dalyvavo apie 35 tėvai. Buvo nutarta nuo 1930 metų kovo mėn. 1 d. Vila Anastazijoje, įsteigti lietuvių pradžios mokyklą, pavadinant ją D-ro Jono Basanavičiaus vardu. Lietuvių kalbos pirmuoju mokytoju bei mokyklos vedėju buvo pakviestas Lionginas Gaigalas. Be to, buvo išrinktas tėvų komitetas, į kurį įėjo: J. Džiugelis M. Skadas, V. Degutis, J. Vernickas ir A. Šiaučiulis. Pradžioje, mokykla buvo nuomojamose patalpose, šiandien nuosavose, Rua Camacan, 117. Prie mokyklos dabar veikia Mokyklos Rėmėjų Būrelis ir knygynas. Mokykloje dirba lietuviai mokytojas Stasys Kubiliūnas ir brazilė mokytoja.

Be, suminėtų dviejų mokyklų išlaikymo, Lietuvių Sąjunga Brazilijoje rūpinasi paruošimu mūsų tautos žymesnių įvykių minėjimų bei įvairių parengimų, koncertų, spektaklių, lietuvių jaunimo pobuvių, ekskursijų ir t. t. Taigi daroma visa, kas galima mūsų Tėvynės ir lietuviybės palaikymui bei lietuviškos kultūros ugdymui

IS DABARTIES LSB GYVENIMO

D Ė M E S I O!

Sąjungos valdyba praneša narių, kandidatų, savo draugų ir prijauniančių bei jų šeimų žiniai, kad š. m. lapkričio mėn. (tiksliai data bus pranešta vėliau) ji rengia ekskursiją į Brazilijos Šveicariją, kuri randasi pakeliui į Santos, Rio Grande apylinkėse, netoli restorano Estoril. Tai ištikrųjų žavėtiras Brazilijos kampelis. Jei kas iš mūsų ir yra matęs pasaulyje gražių vietų, bet tokios kaip ši, tai vargu ar buvo kur užtikęs: kalnai, pakalnės, kalneliai, miškai, gojeliai ir ežerai bei upeliai. Tenai viskas, kas akiai ir širdžiai miela. Be to, ten bus galima ir paspor-

tuoti, laiveliu pasivažinėti, futbolą pažaisti ir pažvejoti. Pastariesiems bus suruoštos nei varžybos, kas didžiausią ar mažiausią žuvį sugaus, tiems bus skiriama premija. Be to, numatoma dar ir kitokių įvairenybių, kaip tai: bėgimas maiše, lenktyniavimai su užrištomis akimis ir t. t. Be viso to bus dar šokiai, grojant mums visiems žinomam mėgėjų orkestrui. Todėl neužmirškime pasinaudoti šia proga ir kitiems pasakykime ir paraginkime dalyvauti.

MOKYKLOS RĖMĖJŲ VEIKLA

Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių pradžios mokyklos Rėmėjų Būrelis savo pastangomis sutvarkė mokyklos šulinio dangtį.

VISA ME PASAULYJE

BOMBOS AR ATOMINIO MIESTO SPROGIMAS?

Užsienio spūda rašė, kad šių metų liepos mėn. buvo užregistruotas atominis sprogimas Rusijos gilumoje. Buvo Spėjama, kad buvo bandomas ir vykdomas rusų atominės bombos sprogimas. Tačiau iš kitų šaltinių surinktos žinios sako, kad sprogo ne atominė bomba bandymo metu, bet buvo susprogdintas miestas, kur buvo fabrikuojamos atominės bombos. Katastrofoje žuvę, dirbę fabrikuose darbininkai, technikai ir inžinieriai. Rusai apie šį įvykį nieko nesaiko. Kokio pobūdžio buvo sprogimas, sunku pasakyti, nes gauti žinių yra beveik neįmanoma. Darbininkai dirbą prie atominės energijos yra atskirti nuo pasaulio ir čekistų budriai sekami.

ARĖSTAI ČEKOSLOVAKIJOJE

Patikrintomis žiniomis, Čekoslovakijoje vyksta masiniai areštai. Areštuojami valdininkai, įtariami kaip Tito šalininkai, prekybininkai, advokatai ir — bendrai — žmonės įvairių profesijų ir luomų. Net ir žymūs komunistų vadai bei valdžios pareigūnai, patenka į juodąjį sąrašą. Tų areštų priežastis yra — baimė, kad Čekoslovakija nenuėitų Jugoslavijos Tito pėdomis, nutraukdama santykius su Stalinu. Taip pat yra areštuota šimtai kunigų.

Čekoslovakijos vyriausybė nori kunigus paversti savo eiliniams tarnautojais. Prisiekusiems vyriausybei ištikimybei kunigams, bus mokamos algos. Neprisiekusieji bus laikomi liaudies priešais. Pragos kardinolas Jozef Beran, ragina kunigus neparsiduoti už "Judo grašį", sakydamas: "Pasitikiu jums, kad išlaikysite savo priesaiką. Dėl Kristaus meilės, apsvarstykite gerai dalykų padėtį ir pasekmes, kurios gali ateiti".

Vatikano radijas, kreipdamasis į Čekoslovakijos katalikus prašo būti vieningais, šiuo kritingu Čekoslovakijos Katalikų Bažnyčia momentu. Taip pat įspėja tikinčiuosius, kad jie

nepriimtų sakramentų iš kunigų, kurie bendradarbiauja su komunistine vyriausybe.

Ortodoksų bažnyčia Čekoslovakijoje yra patenkinta vyriausybės teikiama medžiagine parama (algomis) kunigams ir priitaria vyriausybės politikai. Nieko nuostabaus, nes mes žinome, kad provoslavai savo laikų buvo aklai įrankiu rusų carų, o dabar tarnauja, vergiškai pasidavę, Kremliaus diktatoriams: Čekoslovakijoje — komunistų vadui Gottwaldui. Net ir Brazilijoje ortodoksų popai ejo sovietų agentų pareigas. Pavyzdžiui popas Stačenko už komunistinę veiklą buvo ištremtas, o dar vienas sėdi kalėjime.

PRANCŪZIJOJE

Po įvykusios vyriausybės krizės, naujas ministerių kabinetas pavestas sudaryti Jules Moche, socialistų atstovui. Vyriausybė norima suorganizuoti plačiais koaliciniais pagrindais. Opozicijoje pasilieka komunistai ir gen. de Gaulle šalininkai.

STREIKŲ BANGA AMERIKOJE

Spėjama, kad dėl streikų, nedirbančiųjų skaičius pasieks du milijonų. Streikuoja angliakasiai, metalurgikos, plieno ir kitų industrijos sričių darbininkai. Streikų priežastis — reikalaujama pakelti atlyginimą. Vyriausybė imasi žygių likviduoti besiplečiančius streikus, kad nepakenktų krašto ekonominiams gyvenimui.

AUSTRIJOJ LAIMĖJO DEŠINIEJI

Praėjusią savaitę, įvykusiuose Austrijos parlamento rinkimuose, daugiausia atstovų pravedė katalikų partija, 77 ir socialistai — 67 atstovus. O komunistai, nežiūrind, kad dalis Austrijos yra rusų okupuota tegavo tik 5 atstovus. Rinkimai visame krašte praėjo ramiai.

Vienas svarbiausių naujos vyriausybės darbų, išlaisvinti Austriją iš bet kokios okupacijos (rusų, amerikiečių, anglų ar fran-

cūzų). Tačiau tai priklauso ne nuo austrų tautos.

— Amerikos laikraščių pranešimais, Sovietai atominės bombos gamybos fabrikus įrengė rytinėje Ukrainoje, kuri yra labai turtinga įvairiais metalais. Tų fabrikų darbininkai esą labai kietoje policinėje priežiūroje, kad neišneštų paslapčių.

— Brazilijon atvyksta geriausia Švedijos futbolo komanda «Malmoe», pasižymėjusi, kaip viena iš stipriausių Europoje.

— Numatoma pasirašyti Brazilijos-Vakarų Vokietijos prekybos sutartį už 12 milijonų dolerių. Brazilija eksportuos kavą, vatą, kailius ir kt.

— São Paulo valstybės biudžetas 1950 metams yra numatytas 6 milijonai kruzeirų.

— São Paulo laikraščiai persispausdina žinias iš slaptų Argentinos laikraščių, kurie skelbia, kad Argentinos prezidentas Peron, esąs konflikte su savo žmona Eva, kuri pagal laikraščių paduodamas žinias, turinti daug savo šalininkų vyriausybėje ir aukštų valdininkų tarpe. Jeigu tai tiesa, tai šios rūšies konfliktas yra pirmas diplomatijos istorijoje, — kada žmona stengiasi išstumti iš prezidento sosto savo vyrą. Argentinoje negalint opozicijai laisvai pasireikšti, visuomenė maitinama įvairiomis sensacijomis, kad tik sukompromituotų valdančiuosius sluoksnius.

— Iš Porto Alegre pranešama, kad Rio Grande do Sul valstybėje siautė didelės audros ir liūtys. Sugriauta daug namų, smarkiai nukentėjo pasėliai. Labai skaudžiai paliestos Santo Antonio, Satorno ir Formozos apylinkės.

— Ispanijoje, Pirenejų kalnuose atrasta metalų, kurie reikalingi atominėms bombų gamyboje.

KINIJOS TRAGEDIJA

Cantono miesto patekimas į komunistų rankas yra tik diena, o gal tik valandų klausimas. Vyriausybė persikėlė į Chungking. Neužilgo ateis laikas, kada nacionalistinei vyriausybei nebus vietos Kinijos kontinente,

teks keltis į pakraščiuose esančias salas, kurios yra gerai apginkluotos ir iš ten bus galima dar ilgokai priešintis ir kontroliuoti komunistinės vyriausybės laivų judėjimą.

Čiankaišeko pralaimėjimai negali nesukelti rūpesčio Amerikai ir Anglijai. Viena, kad netenka rinkų, o antra, Sovietų Rusija, su visais pavergtais kraštais, turės 800 milijonų vergų.

Dėl šiandieninių nacionalistų pralaimėjimų yra kalti ir Amerikiečiai. Ruzveltas liepė užleisti Mandžūrijos kontrolę rusams, o Marshall naiviai tikėdamas komunistų gera valia, patarė Čiankaišekui įsileisti vyriausybėn komunistų atstovus.

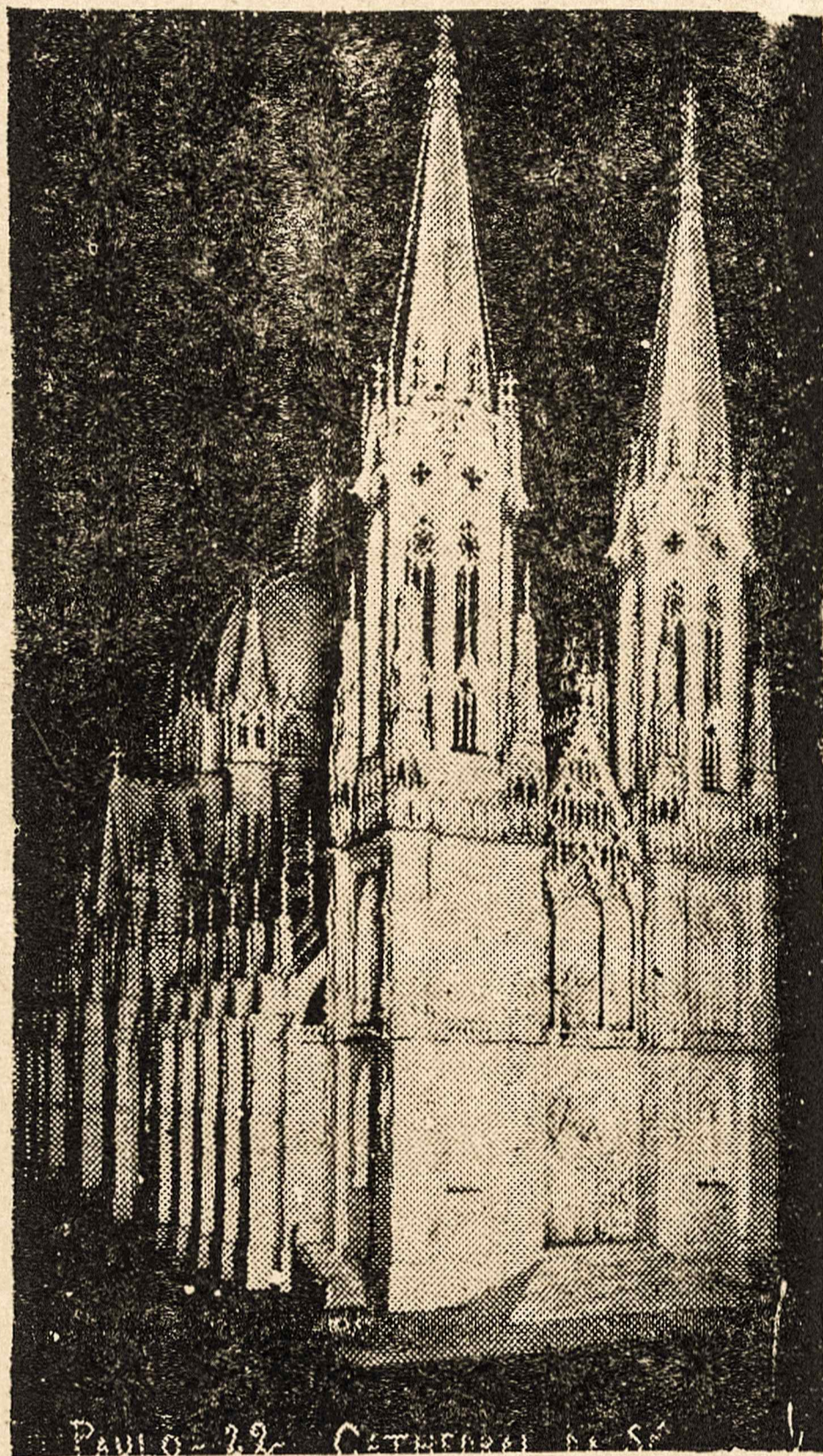
Nėra jokio pagrindo manyti, kad komunistai sustos Kinijoje, jų agentai jau dabar, vienos kominformo rankos diriguojami, dirba Indijoje, Indonezijoje, Singapūre. Jei Maskvai Vakaruose nesiseka, tai ji tuos pačius Vakarų ruošiasi apeiti iš kitos pusės. Tie įvykiai, kaip tik sparčiais žingsniais veda prie trečio pasaulinio karo...

DVI VOKIETIJOS

Vakarų demokratijoms leidus vokiečiams laisvais rinkimais patiems susikurti Federalinę Vakarų Vokietijos valstybę, rusai Rytinėje Vokietijoje jausdamiesi labai nepatogiai, pradėjo fiktyviu būdu «organizuoti» be jokių rinkimų, be tautos atsiklausimo, vadinamą «demokratinę» Rytinės Vokietijos «vyriausybę». Toje «vyriausybėje», spaudos pranešimais, visos atsakingiausios vietos pavestos komunistams. Kitos partijos yra panaudotos tik nesusipratėliams akis apdumti ir jų atstovams duotos kelios visai nereikšmingos vietos. Rusai skelbia, kad jie rengiasi atitraukti savo kariuomenę iš Rytų Vokietijos ir duos vokiečiams pilną valdymosi laisvę. To pat jie nori iš amerikonių ir

anglų, bet čia lengva išvelgti rusų veidmainiškumą. Pasitraukdami iš Vokietijos valdžią palieka komunistų rankose, remiamą gerai apginkluotos ir kariškai apmokytos komunistų partijos. Taip pat ir jų pasitraukimas labai nedidelis — tik ligi Karaliaučiaus ir kitų aplinkinių teritorijų, kurias nori prisijungti prie Rusijos. Iškilus reikalui pasiūsti savo kariuomenę į Ber-

lyną, nors ir perrengtą vokiečiais uniformomis, būtų tik vienos kitos valandos klausimas. Todėl ir rusų kariuomenės atitraukimo klausimas neturi reikšmės ir Vakarų demokratijos savo politikos Vokietijoje, sovietų atžvilgiu, nemano keisti. Vakariečiai vis labiau įvertiną savo seną fatališką klaidą — Berlyno atidavimą rusams, praeito karo pabaigoje.

VIENAS KRUZ. KATEDROS STATYBAI

S. Paulo Arkikatedra statoma jau 32 metai. Granito ir akmens kolonų ir kitų papuošimų darbai brangūs ir ilgi. Jo Emin. kardinolas nori paskubinti darbus,

prašo tikinčiuosius per metus paaukoti po vieną kruz., nes statyba per 1 mėn. kaštuoja 300.00 kr. — Aukas įteikti klebonui ir sekmad. prie bažnyčios aukų rinkėjams Aukotojams bus išduodami kvitai.

**“Mūsų Lietuva” ir Arte Grafica
LITUANIA Ltda. persikėlė
Av. Zelina, Nr. 706!**

**Visokiai korespondencijai adresas:
São Paulo, Caixa postal, 371.**

Lietuvos BRAZILIJOJE

BROLIAMS MATELIONIAMS

Didžiai Gerbiamieji, su didžiausiu džiaugsmu varčiau «Mūsų Lietuvos» 42 Nr. puslapius, kuriuose mačiau Jūsų gražaus darbo ir pasišventimo vaisių — gražų lietuvišką kryžių. Jis, kepinamas karštų Brazilijos saulės spindulių, tvirtai bylos kiekvienam praeiviui, kaip lietuvis myli savo tolimąją tėvynę. Tai yra tikrai gražus žiedas puikiame vainike, kurį Jūs pinate mūsų kenčiančios Lietuvos garbei.

Visi tie gražūs darbai, kuriuos Jūs dirbate lietuvių tautos labui, nebus pamiršti. Visų lietuvių padėka ir malonus sielos jausmas bus jums atpildu.

Sveikindamas ir linkėdamas Jums visokeriopo pasisekimo tvirtai tikiu, kad Jūsų dirbami darbai gražiai prisidės prie mūsų Tėvynės išlaisvinimo.

Priimkite Jūsų buvusio bendradarbio nuoširdų pagarbos pareiškimą.

Jūsų — Vl. Vijeikis

1949 m. rugsėjo mėn. 29 d.

Vl. Vijeikis
6755 So Western Ave
Chicago, Ill.

— Spalių mėn. 18 d. į Ameriką išvyksta p. Valerija Kavo-lyte — Vijeikienė. Dail. V. Vijeikio, dabar gyvenančio Čikagoje žmona.

— Industrialas JUOZAS ČIUVINSKAS, nusipirko namus ir fabrikui patalpas Vila Prudentėje, į kurį jau šią savaitę atsikėlė gyventi ir perkėlė savo fabriką.

— Spalių mėn. 5 d. Seselių Pranciškiečių mokyklos, vyresniųjų skyrių mokiniai, padarė ekskursiją į General Motors fabriką São Caetane, kur turėjo progos pamatyti, automobilių montavimus.

— P. VLADAS GUIGA, «M. L.» dirbančio Broniaus Guigos tėvas, buvo susirgęs ir turėjo sunkią operaciją, dabar jau po truputį sveiksta.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS

Lietuvių kalbos pamokos, Vila Zelinos Vienuolių Pranciškiečių vedamoj mokykloj, yra dėstomos grupėmis:

Šeštadieniais: 1 gr. nuo 14 val; 2 gr. nuo 15 val; 3 gr. nuo 17 val.

Lietuvių tėvų pareiga yra prižiūrėti, kad jų vaikai stropiai lankytų lietuvių kalbos pamokas Už mokslą mokėti nereikia.

SEKMADIENINIAI VAIKŲ ŽAIDIMAI

Visi mokyklinio amžiaus berniukai ir mergaitės kviečiami dalyvauti žaidimuose, kurie rengiami kas sekmadienį nuo 16 val. 30 min. Parapijos sporto

aikštėje, prie Vienuolyno.

Ateinantieji sportuoti — žaisti gali atsinešti su savimi žaidimo įrankius.

— Spalių mėn. 7 d. lankydamiesi S. Paulo mieste, pakeliui iš Amerikos grįždami Argentinon, tėvai marijonai kun. K. Vengras ir kun. J. Margis, ap-lankė ir «Mūsų Lietuvą».

— Vytautas Sakalauskas prieš metus laiko atvykęs iš Anglijos, karo metu tarnavęs anglų kariuomenėje, spalių mėn. 11 d. išvyko Amerikon, į Los Angeles miestą, nuolatiniam apsigyvenimui.

— Spalių mėn. 4 d. Franco da Rocha ligoninėje mirė Pranas Balčiūnas. 39 metų amžiaus, kilęs iš Saldutiškio.

— Rugsėjo 27 d. Rua Moínho Velho, mirė M. Petronėlė Lukoševičienė, 71 m. amžiaus, kilusi iš Pajavonio.

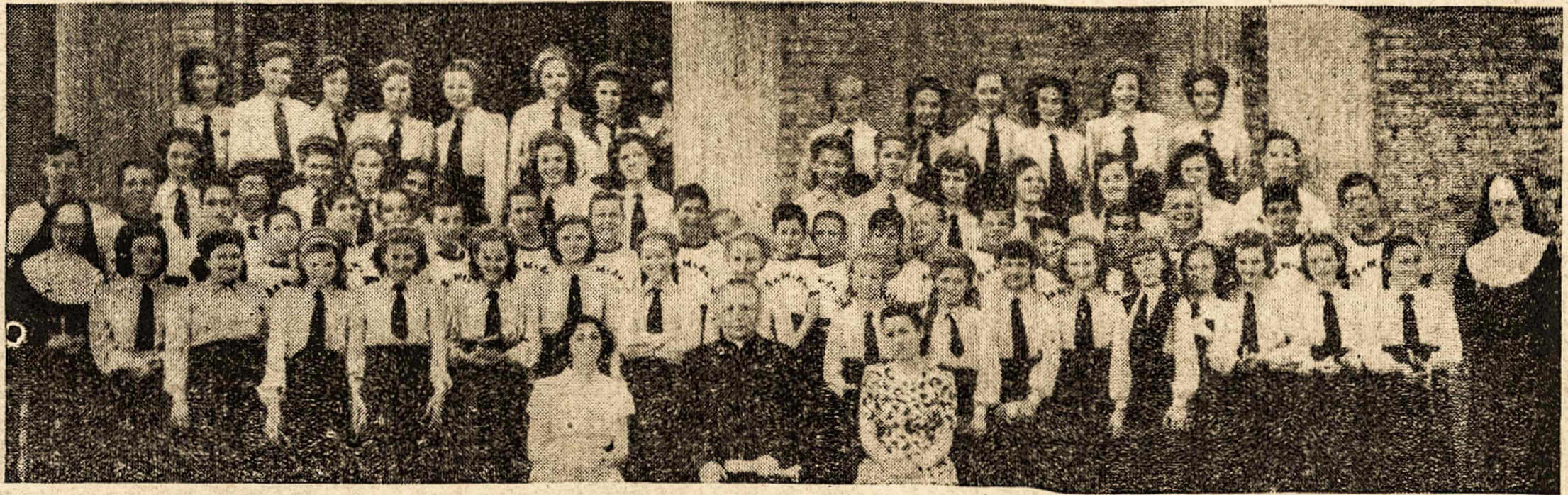
P A D Ė K A

P. JONUI GUDELEVIČIUI už nudažymą veltui visų šventoriaus vartų ir didžiųjų bažnyčios durų, nuoširdžiai dėkoju.

Kun. P. Ragažinskas
Klebonas

Dėmesio!

Lapos ir V, Anastazijos lietuviu patogumui «Mūsų Lietuva» galima gauti Lapoje «Casa S. Jorge» (p. Matelioniu krautu-vėje), Rua 12 de Outubro, 237.

Seselių Pranciškiečių mokyklos, Vila Zelinoje, 5-to, 6-to ir 7-to skyrių mokiniai su vadovybe

TRADICINIS «VYČIŲ» KONCERTAS

Spalių mėn. 1 d. suruoštą »Vyčių« koncertą reikia įrašyti laimėjimu į kolonijos kultūrinį lobyną. Tiesa, dainų repertuaras nevisas buvo naujas, bet svarbų jų išpildimas.

Choras, vadovaujant F. Girdauskui skambėjo darniai. Tai parodė susirinkusieji nuolatinių reikalavimų, ypač antroje programos dalyje, kartoti gražiai nuskambėjusias dainas. Vyrų choras pirmose dainuose jautėsi nelabai drasiai, bet vėliau pasitaisė.

Julija Joteikaitė dainuodama solo, nors ir sunkius dalykus, kaip arija iš Traviatos, savo sultingu sopranu, buvo klausytojų šiltai sutikta.

Linkėtina vyčiams ir toliau per lietuvišką dainą ir vaidinimus išseivijoje, kurstyti tėvynės meilės ugnį.

Visuomenė, o ypač jaunimas, privalėtų labiau susidomėti »Vyčių« veikimu. Siekiant pagausėti nariais ir rėmėjais, pati »Vyčių« organizacija turėtų susirūpinti didesne propaganda, rodyti daugiau ryžtingos dvasios ir aktyvumo.

DP BALIAUS SVEČIAMS

«Mūsų Lietuvos» Redakcijoje, Avenida Zelina 706, ir «Multifoto», rua Barão da Itapetininga 157 Tel. 4-0704, pas Kazimierą Bratkauską, galima užsiskirti DP baliuje padarytų nuotraukų. Fotografijos išėjo visos labai puikios, blizgančios, didelės ir aiškios.

Nepraleiskite progos išigyti ilgalaikį ir malonų prisiminimą! Tik pasižiūrėkite!

PAVIZDINGA TVARKA PASILINKSMINUOSE

Kam teko lankytis ruošiamuose Mokoje lietuviškuose jaunimo pasilinksmimuose sekmdieniais, pastebės, kad visa tvarka yra kitokia negu pirmiau. Neįeina salėn kam nereikia, o įėjusieji laikosi tvarkos. Rengėjams pasilinksmimui pirma duodavo nuostolius, o dabar — pelną.

Prie tvarkos privedė p. Juozas Matelionis ir M. Tamaliūnas, kurie patys jau kuris laikas eina tvarkdaryų pareigas. Tiesa, tų pareigų daug kas vengia, nes salėje liksmintis ir prie bufeto vaišintis yra maloniau, tačiau J. Matelionis ir M. Tamaliūnas jaučia reikalą ir tam tikslui pasišvęsti.

GABUS MOKINYS

Albertukas, Antano ir Genės Girckų, sūnelis spalių mėn. 20 d. minėjo aštuonerių metų sukaktį.

Jis jau lanko mokyklą ir yra gabus mokinys. Albertuko tėveliai yra šviesūs lietuviai prekybininkai (V. Zelinoje), taip pat «Mūsų Lietuvos» rėmėjai — prieteliai.

Jaunam solenizantui, linkime nepamiršti savo tėvelių kalbos ir gero pasisekimo moksle.

ILGIAUSIŲ METŲ! TONYTEI MAČIULYTEI

Prano ir Placidos Mačiulių, žinomų V. Zelinos biznierių dukrelė, spalių mėn. 1 d., kaimynų ir prietelių vaikučių būryje linksmai ir vaišingai atšventė 3-jų metų sukaktį.

P. Mačiulis kilęs iš Švenčionių apskr. Linkmenų valsč. Rypaičių kaimo.

— Spalių mėn. 9 d. Vila Anastazijoj, per neatsargumą, Vincas Adomaitis mauzerio kulka sunkiai sužeidė savo uošvį Karolį Stuoką. Sužeistasis paguldytas Hospital das Clinicas ligoninėje.

«Mūsų Lietuva» linki savo bičiuliui K. Stuokai greitai išėiti iš ligoninės, atgauti jėgas ir sustiprėti.

— Muzikas K. AMBROZAITIS, prieš keletą mėn. atvykęs iš tremties, jau pradeda ir čia garsėti savo darbais: rugsėjo 24 d. radio «Cultūra» muzikos konkurse, iš 40 dalyvių laimėjo II-ją vietą. Dabar beliko kovoti iki 5-tos premijos, kad gauti «Hora da Ouro».

P R A N E Š A M E,

kad už A. A. Petronėlės Lukoševičienės vėlę egzekviją bus atlaikytos spalių mėn. 28 d. 8,30 val. Vila Zelinos lietuvių bažnyčioje. Gimines, prietelius ir pažįstamus kviečiame dalyvauti pamaldose.

Lukoševičių šeima

UŽ KĄ JIS ŽUVO?

Kai tėvynėje brolis lietuvis veda nelygią mirties ir gyvybės kovą su Lietuvos pavergėju, čia išeivijoje iš tos pat tėvynės atvykęs, vienas kitas lietuvis už grašį nuėjo tarnauti tam, kuris šiandien žudo jo tėvynę. Ir už tai apmoka net savo gyvybės kainą.

Spalių mėn. 11 dienos S. Paulo mieste išeinantis laikraštis «O Estado de São Paulo» rašo, kad policija nustatė tapatybę žuvusių komunistų Tupa mieste, per įvykusį susišaudymą tarp policijos ir komunistų, prieš porą savaitių. Susišaudymo metu žuvo vienas kareivis ir trys komunistai. Tarp žuvusių komunistų yra žinomas listuvis komunistas Alfonsas Marma, gyvenęs Mo koje. A. Marma nuo pat savo atvykimo Brazilijon, pasidarė komunistų agitatoriumi. Už tai jis 1930 m. buvo ištremtas iš Brazilijos. Po kurio laiko vėl grįžo slaptai Brazilijon, dalyvaudamas lietuvių komunistų judėjime. Jis buvo vienas iš po meno vardu pasislėpusio komunistinio «Ryto» kūrėjų, kuris vėliau buvo persikrikštijęs į «Estrela da manhã» ir «Cruzeiro do Sul». Uoliai dalyvavo visokiuose rusų lietuviams suorganizuose subkomitetuose. Net ir komunistų partiją paskelbus nelegalia, nesiliovė dirbęs Kremliaus raudonųjų diktatorių naudai. Rugsėjo mėn. 25 d. su kitais komunistų propagandistais, nuvyko į Tupā miestą agituoti, iš kur jau atgal nebegrižo. Alf. Marma žuvo kovodamas ne už savo tėvų žemės laisvę, bet tėvynės prieš tarnyboje. Todėl kiekvienas, kuriam mielas sovietinis «rojus», gali laisvai grįžti. Tikrai neverta purvinti dorą lietuvių vardą čia, išeivijoje. Šliaužioti, vergauti, o juo labiau žūti, už savo tėvų žemės brolių ir seserų kančiomis mintantį raudonąjį slibiną...

DP GAUS VOKIETIJOS PILIETYBĘ

Anglų karinės valdžios atstovas ir vietinė vokiečių vyriausybė anglų zonoje, Lemgo mieste (Vesfalijoje), įvykusioje konferencijoje nutarė. Kad visiems užsieniečiams DP, kurie pasilieka Vokietijoje, suteikti vokiečių pilietybę ir skaityti juos pilnateisiais Vokietijos gyventojais. Šis nutarimas turi būti įgyvendintas kiek galima greičiau. Susidariusių išlaidų 85% apmokės Vokietijos vyriausybė.

...MALONIAI KVICIAI!

(Atkelta iš DP Baliaus Aprašymo)

- Nėra jokios organizacijos!
- O nariai?
- Nariai turi būti DP ir vykdyti DRAUGISKĄ PAGALBĄ visur kur tik jos reikia.
- Šitaip tai puiku! Gerai, nuo šio vakaro visi svečiai, seni, jauni, nauji, visi esame tarpe savęs DP!

DP — Draugiškas Pobūvis praėjo nepaprastai žavingoje nuotaikoje, o svečiai išsiskirstydami pirštu apsukdavo ore tas užburtas dvi raides ir sakydavo:

— Mūsų neapgausi! Mes žinome ką reiškia šį vakarą DP. Šiandien jos reiškia: DAILIAI PADARYTA!... Iki kito karto!...

PIRMIEJI LIETUVIAI N. ZELANDIJOJE

Pirmieji lietuviai iš N. Zelandijos rašo:

“Labai maloniai stebina zelandiečių rodymas nuoširdumas. Jie mus sutiko kaip senai jau lauktus gimines. Vykstant į Pahiatū pakeliui ir stotyse mus sutiko minios žmonių su gėlėmis, saldumynais vaisiais bei cigarėtėmis. Šeštadieniais ir sekmadieniais mus lankyti atvažiuoja virtinės mašinų, eilė šeimų kviesčia pas jas praleisti savaitgalius. Kiekviename žingnyje zelandiečiai rodo mums savo didelę simpatiją”.

STALINO ĮPĖDINIS

Susidomėjimą sukelia intensyvus Stalino sūnaus, Vassily, reklamavimas Sovietų spaudoje. Tas 30 metų amžiaus aviacijos karininkas yra padaromas tautos didvyriu ir jo fotografijos per dažnai pradeda rodytis spaudoje. Žinant Sovietų propagandos metodus, galima prileisti, kad kas tai tokio greitai turi įvykti. Iki karo pradžios apie Vassily mažai kas ir girdėjo. Jo motiua buvo pirmoji Stalino žmona, kuri nusižudė. Nors karo metu Vassily Stalin ir pasižymėjo kaip pilotas, jis turėjo palinkimą į linksną gyvenimo būdą, o ne į politiką, ir jis dar ir po šiai dienai nėra Komunistų Partijos nariu.

Paskutiniu laiku tačiau jaunasis Stalinas tapo tėvo artimiausiu neoficialiu patarėju, ir net ekspertu kariniuose dalykuose, ypač oro strategijoje. Viešai jis visuomet kalba apie savo tėvą kaipo “didįjį Staliną”, ir nestebėtina, jei partijos tūzai pradeda nerimauti, galvodami, ar tik paveldėjimo sistema vėl nebus įvesta Sovietų Rusijoje.

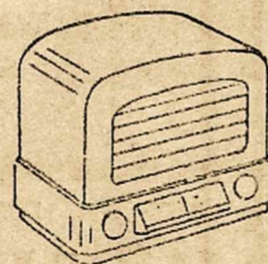
MARKSAS — NAUJAS “ŠVENTASIS”

Prieš porą savaitių viename Anglijos miestelyje, parapijos pastorius buvo parapijiečių priverstas atsistatydinti, nes jis priklauso Komunistų partijai. Po atsistatydinimo komunistas — pastorius padarė toki “gilios išminties” pareiškimą: Po daug metų intensyvių studijų priėjau išvados, kad krikščioniškos visuomenės idealai yra realizuojami Markso ir Lenino “moksliniame socializme”.

Įdomu, ar tėvelis Stalinas neužpyks ant pastoriaus, kad jo pavardės nėra naujų “šventųjų” tarpe.

“A SUA MUSICA”

MĖGIAMIAUSIA MUZIKA

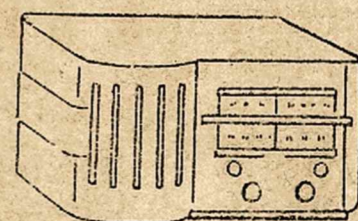

Plokštelės lietuvių, vengrų, lenkų ir kitomis kalbomis. Paskutinės naujovės iš Argentinos, Amerikos, Meksikos.

Geriausio RADIO APARATAI pigiausiomis kainomis.

Elektros įvedimas.

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS!

Užeik į «A SUA MUSICA»

LARGO SÃO JOSÉ Nr. 3 - (šalia baznycios)

UŽSAKYKITE

„MŪSŲ

LIETUVA“
SAVO PRIETELIAMS

CASAS
SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausias rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526—510
Rua 12 de Outubro, 237

☆

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés 719
São Paulo

«MŪSŲ LIETUVA» GALIMA ĮSIGYTI SĂO PAULO
LAIKRAŠČIŲ KIOSKUOSE ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE Prie pašto Avenida São João
PRAÇA DA SE Viduryje aikštės kioske
SIUVYKLA VILNIUS Av. Duque de Caxias, 237
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir José Paulino
kampas.

ESTAÇÃO DA LUZ prie įėjimo
ESTAÇÃO DA LUZ prie tilto
CASAS SĂO JORGE R. São Caetano, 526 ir 510
MOÓCA prie autobuso 93 sustojimo vietos
VILA ANASTACIO pas platintojus
VILA ZELINA Largo São José prie autobuso
sust. vietos
ir Mocos lietuvių mokykloj pas Bronių Stankevičių,
rua Lituania, 67.

RIO DE JANEIRE «Mūsų Lietuva» galima
nusipirkti arba užsiprenumeruoti pas A. Gaulių
Rua Piratini, 371 — casa 1.

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

AVENIDA ZELINA, 706

Visą korespondenciją prašome adresuoti

CAIXA POSTAL 371 - SĂO PAULO

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

AVENIDA ZELINA, 706 - SĂO PAULO - VILA ZELINA